

1199.

Na osnovu čl. 754 do 761 Zakona o tržištu kapitala („Službeni list Crne Gore“, broj 16/2026) Komisija za tržište kapitala na 171. sjednici održanoj dana 20.2.2026. godine donosi

P R A V I L A O KREDITNIM REJTING AGENCIJAMA

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim Pravilima vrši se prenošenje i implementacija odredbi Regulative (EU) 2009/1060 u cilju uspostavljanja zajedničkog regulatornog pristupa koji unapređuje integritet, transparentnost, odgovornost, dobro upravljanje i nezavisnost aktivnosti kreditnog rejtinga, čime se doprinosi kvalitetu kreditnih rejtinga koji se izdaju u Uniji, kao i nesmetanom funkcionisanju unutrašnjeg tržišta, uz postizanje visokog nivoa zaštite potrošača i investitora. Ovim Pravilima se, takođe, utvrđuju uslovi za izdavanje kreditnih rejtinga i pravila koja se odnose na organizaciju i način poslovanja agencija za kreditni rejting, uključujući njihove akcionare i članove, s ciljem jačanja nezavisnosti tih agencija, sprječavanja sukoba interesa i unapređenja zaštite potrošača i investitora. Pored toga, Pravilima se propisuju obaveze za izdavaoce i povezana treća lica sa sjedištem u Uniji u vezi sa instrumentima sekjuritizacije, čime se osigurava dosljedna primjena principa transparentnosti, odgovornosti i stručnosti u vezi sa kreditnim rejtingom i ocjenom finansijskih instrumenata.

Član 2

Područje primjene

- (1) Ova regulativa primjenjuje se na kreditne rejtinge koje izdaju agencije za kreditni rejting registrovane u Uniji, a koji se javno objavljuju ili distribuiraju putem pretplate.
- (2) Ova regulativa ne primjenjuje se na:
 - 1) privatne kreditne rejtinge izrađene na osnovu pojedinačnog naloga i dostavljene isključivo licu koje je nalog dalo, a koji nijesu namijenjeni za javno objavljivanje niti za distribuciju putem pretplate;
 - 2) kreditne bodove, sisteme kreditnog bodovanja ili slične procjene koje se odnose na obaveze proistekle iz potrošačkih, trgovačkih ili industrijskih odnosa;
 - 3) kreditne rejtinge koje izrađuju izvožno-kreditne agencije u skladu sa tačkom 1.3 dijela 1 Priloga VI Direktive 2006/48/EZ; ili
 - 4) kreditne rejtinge koje izrađuju centralne banke, a koji:
 - a) nijesu plaćeni od strane ocjenjivanog subjekta;
 - b) nijesu javno objavljeni;
 - c) izdati su u skladu sa principima, standardima i postupcima kojima se obezbjeđuju odgovarajući integritet i nezavisnost aktivnosti kreditnog rejtinga, kako je predviđeno ovim Pravilima; i
 - d) ne odnose se na finansijske instrumente koje izdaju države članice odgovarajućih centralnih banaka.
- (3) Radi obezbjeđivanja jedinstvene primjene stava 2 tačka 4 ovog člana, Evropska Evropska Komisija može, na zahtjev države članice, u skladu sa regulatornim postupkom iz člana 38 stav 3 ovih Pravila i u skladu sa stavom 2 tačka 4 ovog člana, donijeti odluku kojom se utvrđuje da određena centralna banka potpada pod područje primjene te tačke i da su njeni kreditni rejtingi izuzeti od primjene ovih Pravila.
- (4) Evropska Evropska Komisija na svojoj internet stranici objavljuje listu centralnih banaka koje potpadaju pod područje primjene stava 2 tačka 4 ovog člana.

Član 3

Značenja izraza

- (1) U smislu ovih Pravila, pojedini izrazi imaju sljedeća značenja:
 - 1) **kreditni rejting** je mišljenje o kreditnoj sposobnosti subjekta, dužničke ili finansijske obaveze, dužničkog vrijednosnog papira, prioritetne akcije ili drugog finansijskog instrumenta, odnosno izdavaoca takve dužničke ili finansijske obaveze, dužničkog vrijednosnog papira, prioritetne akcije ili drugog finansijskog instrumenta, koje se izdaje primjenom utvrđenog i definisanog sistema rangiranja po rejting kategorijama;
 - 2) **agencija za kreditni rejting** je pravno lice čija djelatnost uključuje izdavanje kreditnih rejtinga na profesionalnoj osnovi;
 - 3) **matična država članica** je država članica u kojoj agencija za kreditni rejting ima registrovano sjedište;
 - 4) **rejting analitičar** je lice koje obavlja analitičke poslove neophodne za izdavanje kreditnog rejtinga;
 - 5) **glavni rejting analitičar** je lice koje snosi primarnu odgovornost za izradu kreditnog rejtinga ili za komunikaciju sa izdavaocem u vezi sa određenim kreditnim rejtingom ili, uopšteno, u vezi sa kreditnim rejtingom finansijskog instrumenta koji taj izdavalac emituje, kao i, kada je to primjenljivo, za pripremu preporuka odboru za rejting u vezi sa tim rejtingom;
 - 6) **ocjenjivani subjekt** je pravno lice čija je kreditna sposobnost izričito ili prećutno ocijenjena kreditnim rejtingom, bez obzira na to da li je zahtijevalo izdavanje tog kreditnog rejtinga i da li je dostavilo informacije za potrebe tog kreditnog rejtinga;
 - 7) **regulatorne svrhe** označavaju upotrebu kreditnih rejtinga radi usklađivanja sa pravom Unije ili sa pravom Unije kako je preneseno u nacionalno zakonodavstvo država članica;
 - 8) **rejting kategorija** je oznaka rejtinga, kao što je slovni ili brojni simbol, koji može biti praćen dodatnim identifikacionim oznakama, a koji se koristi u kreditnom rejtingu radi pružanja relativne mjere rizika i razlikovanja različitih rizičnih karakteristika tipova ocjenjivanih subjekata, izdavalaca i finansijskih instrumenata ili druge imovine;
 - 9) **povezano treće lice** je inicijator, aranžer, sponzor, serviser ili bilo koje drugo lice koje komunicira sa agencijom za kreditni rejting u ime ocjenjivanog subjekta, uključujući svako lice koje je neposredno ili posredno povezano sa tim ocjenjivanim subjektom odnosom kontrole;
 - 10) **kontrola** označava odnos između matičnog društva i zavisnog društva, kako je definisan u članu 1 Direktive 83/349/EEZ o konsolidovanim računima, ili blisku povezanost između bilo kog fizičkog ili pravnog lica i društva;
 - 11) **finansijski instrument** je svaki instrument naveden u Odjeljku C Priloga I Direktive 2004/39/EZ;
 - 12) **instrument sekjuritizacije** je finansijski instrument ili druga imovina koja proizlazi iz transakcije ili šeme sekjuritizacije iz člana 2 tačka 1 Regulative (EU) 2017/2402;
 - 13) **grupa agencija za kreditni rejting** je grupa društava osnovanih u Uniji koju čine matično društvo i njegova zavisna društva u smislu članova 1 i 2 Direktive 83/349/EEZ, kao i društva međusobno povezana odnosom iz člana 12 stav 1 te direktive, čija djelatnost uključuje izdavanje kreditnih rejtinga. Za potrebe člana 4 stav 3 tačka a, grupom agencija za kreditni rejting smatraju se i agencije za kreditni rejting osnovane u trećim državama;
 - 14) **više rukovodstvo** su lice ili lica koja stvarno upravljaju poslovanjem agencije za kreditni rejting i član ili članovi njenog upravnog ili nadzornog odbora;

- 15) **aktivnosti kreditnog rejtinga** obuhvataju analizu podataka i informacija, procjenu, odobravanje, izdavanje i preispitivanje kreditnih rejtinga;
 - 16) **nadležni organi** su organi koje svaka država članica odredi u skladu sa članom 22 ovih Pravila;
 - 17) **kreditna institucija** je kreditna institucija kako je definisana u članu 4 tačka 1 Direktive 2006/48/EZ;
 - 18) **investiciono društvo** je investiciono društvo kako je definisano u članu 4 stav 1 tačka 1 Direktive 2004/39/EZ;
 - 19) **društvo za osiguranje** je društvo za osiguranje kako je definisano u članu 13 tačka 1 Direktive 2009/138/EZ;
 - 20) **društvo za reosiguranje** je društvo za reosiguranje kako je definisano u članu 13 tačka 4 Direktive 2009/138/EZ;
 - 21) **institucija za profesionalno penzijsko osiguranje** je institucija za profesionalno penzijsko osiguranje kako je definisana u članu 6 tačka a Direktive 2003/41/EZ;
 - 22) **društvo za upravljanje** je društvo za upravljanje kako je definisano u članu 2 stav 1 tačka b Direktive 2009/65/EZ;
 - 23) **investiciono društvo za kolektivno investiranje** je investiciono društvo koje ima odobrenje za rad u skladu sa Direktivom 2009/65/EZ;
 - 24) **društvo za upravljanje alternativnog investicionog fonda** je društvo za upravljanje alternativnog investicionog fonda kako je definisan u članu 4 stav 1 tačka b Direktive 2011/61/EU;
 - 25) **centralna druga ugovorna strana** je centralna druga ugovorna strana kako je definisana u članu 2 tačka 1 Regulative (EU) br. 648/2012 koja je dobila odobrenje u skladu sa članom 14 te regulative;
 - 26) **prospekt** je prospekt objavljen u skladu sa Direktivom 2003/71/EZ i Regulativom (EZ) br. 809/2004;
 - 27) **sektorsko zakonodavstvo** su zakonodavni akti Unije navedeni u stavu 1 ovog člana;
 - 28) **sektorski nadležni organi** su nacionalni nadležni organi određeni relevantnim sektorskim zakonodavstvom za nadzor nad kreditnim institucijama, investicionim društvima, društvima za osiguranje, društvima za reosiguranje, institucijama za profesionalno penzijsko osiguranje, društvima za upravljanje, investicionim društvima za kolektivno investiranje, upravljačima alternativnih investicionih fondova, centralnim drugim ugovornim stranama i prospektima;
 - 29) **izdavalac** je izdavalac kako je definisan u članu 2 stav 1 tačka h Direktive 2003/71/EZ;
 - 30) **inicijator** je inicijator kako je definisan u članu 4 tačka 41 Direktive 2006/48/EZ;
 - 31) **sponzor** je sponzor kako je definisan u članu 4 tačka 42 Direktive 2006/48/EZ;
 - 32) **suvereni rejting** je:
 - a) kreditni rejting kod kojeg je ocjenjivani subjekt država ili regionalni ili lokalni organ države;
 - b) kreditni rejting kod kojeg je izdavalac dužničke ili finansijske obaveze, dužničkog vrijednosnog papira ili drugog finansijskog instrumenta država ili regionalni ili lokalni organ države, ili subjekt posebne namjene države ili regionalnog ili lokalnog organa;
 - c) kreditni rejting kod kojeg je izdavalac međunarodna finansijska institucija koju su osnovale dvije ili više država sa ciljem prikupljanja sredstava i pružanja finansijske pomoći članovima te institucije koji imaju ili kojima prijete ozbiljni problemi u finansiranju;
 - 33) **izgled rejtinga** je mišljenje o vjerovatnom smjeru kretanja kreditnog rejtinga u kratkom, srednjem ili u oba roka;
 - 34) **nezahtijevani kreditni rejting** i **nezahtijevani suvereni rejting** su kreditni rejting, odnosno suvereni rejting koji agencija za kreditni rejting dodjeljuje bez zahtjeva;
 - 35) **kreditni bod** je mjera kreditne sposobnosti dobijena sažimanjem i izražavanjem podataka isključivo na osnovu unaprijed utvrđenog statističkog sistema ili modela, bez dodatnog značajnog analitičkog doprinosa rejting analitičara specifičnog za određeni rejting;
 - 36) **regulisano tržište** je regulisano tržište kako je definisano u članu 4 stav 1 tačka 14 Direktive 2004/39/EZ i koje je uspostavljeno u Uniji;
 - 37) **re-sekjurizacija** je re-sekjurizacija kako je definisana u članu 4 tačka 40a Direktive 2006/48/EZ.
- (2) Za potrebe stava 1 tačka a ovog člana, sljedeće se ne smatra kreditnim rejtingom:
- 1) preporuke u smislu člana 1 stav 3 Direktive Komisije 2003/125/EZ;
 - 2) investiciona istraživanja kako su definisana u članu 24 stav 1 Direktive 2006/73/EZ i drugi oblici opštih preporuka, kao što su „kupiti“, „prodati“ ili „držati“, koji se odnose na transakcije finansijskim instrumentima ili na finansijske obaveze; ili
 - 3) mišljenja o vrijednosti finansijskog instrumenta ili finansijske obaveze.
- (3) Za potrebe ovih Pravila, izraz akcionar obuhvata i stvarne vlasnike kako su definisani u članu 3 tačka 6 Direktive 2005/60/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 26. oktobra 2005. godine o sprječavanju korišćenja finansijskog sistema u svrhe pranja novca i finansiranja terorizma.

Upotreba kreditnih rejtinga

Član 4

- (1) Kreditne institucije, investiciona društva, društva za osiguranje, društva za reosiguranje, institucije za profesionalno penzijsko osiguranje, društva za upravljanje, investiciona društva za kolektivno investiranje, upravljači alternativnih investicionih fondova i centralne druge ugovorne strane mogu koristiti kreditne rejtinge u regulatorne svrhe samo ako su ih izdale agencije za kreditni rejting koje su osnovane u Uniji i registrovane u skladu sa ovim Pravilima.
- (2) Kada prospekt sadrži upućivanje na kreditni rejting ili kreditne rejtinge, izdavalac, ponuđač ili lice koje traži uključenje finansijskog instrumenta u trgovanje na regulisanom tržištu dužno je da obezbijedi da prospekt sadrži i jasnu i vidno istaknutu informaciju o tome da li je takve kreditne rejtinge izdala agencija za kreditni rejting osnovana u Uniji i registrovana u skladu sa ovim Pravilima.
- (3) Smatra se da je agencija za kreditni rejting osnovana u Uniji i registrovana u skladu sa ovim Pravilima izdala kreditni rejting kada je kreditni rejting objavljen na internet stranici te agencije ili na drugi način učinjen javno dostupnim ili distribuiran putem pretplate i predstavljen i objavljen u skladu sa obavezama iz člana 10 ovih Pravila, uz jasno navođenje da je kreditni rejting potvrđen u skladu sa stavom 3 ovog člana.
- (4) Agencija za kreditni rejting osnovana u Uniji i registrovana u skladu sa ovim Pravilima može potvrditi kreditni rejting izdat u trećoj državi samo ako aktivnosti kreditnog rejtinga koje su dovele do izdavanja tog kreditnog rejtinga ispunjavaju sljedeće uslove:
 - 1) aktivnosti kreditnog rejtinga koje su dovele do izdavanja kreditnog rejtinga koji se potvrđuje sprovodi, u cjelini ili djelimično, agencija za kreditni rejting koja potvrđuje taj rejting ili agencije za kreditni rejting koje pripadaju istoj grupi;
 - 2) agencija za kreditni rejting je provjerila i u mogućnosti je da kontinuirano Evropskom nadzornom organu (Evropskom tijelu za hartije od vrijednosti i tržišta – ESMA), osnovanom Regulativom (EU) br. 1095/2010, dokaže da postupanje agencije za kreditni rejting iz treće države u vezi sa aktivnostima kreditnog rejtinga koje su dovele do izdavanja kreditnog rejtinga koji se potvrđuje ispunjava zahtjeve koji su najmanje jednako strogi kao zahtjevi utvrđeni u članovima od 6 do 12 i u Prilogu I ovih Pravila, osim članova 6a, 6b, 14, 15 i 11a, tačke (ba) tačke 3 i tačaka 3a i 3b Odjeljka B Priloga I;
 - 3) mogućnost ESMA da procjenjuje i prati usklađenost agencije za kreditni rejting osnovane u trećoj državi sa zahtjevima iz tačke b ovog stava nije ograničena;
 - 4) agencija za kreditni rejting stavlja na raspolaganje ESMA, na njen zahtjev, sve informacije neophodne za kontinuirani nadzor nad ispunjavanjem zahtjeva ovih Pravila;
 - 5) postoji objektivni razlog da se kreditni rejting izrađuje u trećoj državi;
 - 6) agencija za kreditni rejting osnovana u trećoj državi je ovlašćena ili registrovana i podliježe nadzoru u toj trećoj državi;

- 7) regulatorni režim te treće države sprječava miješanje nadležnih i drugih javnih organa te treće države u sadržaj kreditnih rejtinga i metodologija; i
- 8) postoji odgovarajući sporazum o saradnji između ESMA i relevantnog nadzornog organa agencije za kreditni rejting osnovane u trećoj državi, kojim se naročito utvrđuju:
 - a) mehanizam razmjene informacija između ESMA i relevantnog nadzornog organa; i
 - b) postupci koordinacije nadzornih aktivnosti radi omogućavanja ESMA da kontinuirano prati aktivnosti kreditnog rejtinga koje su dovele do izdavanja potvrđenog kreditnog rejtinga.
- (5) Kreditni rejting potvrđen u skladu sa stavom 3 ovog člana smatra se kreditnim rejtingom koji je izdala agencija za kreditni rejting osnovana u Uniji i registrovana u skladu sa ovim Pravilima.
- (6) Agencija za kreditni rejting osnovana u Uniji i registrovana u skladu sa ovim Pravilima ne smije koristiti potvrđivanje kreditnog rejtinga sa namjerom izbjegavanja zahtjeva ovih Pravila.
- (7) Agencija za kreditni rejting koja je potvrdila kreditni rejting izdat u trećoj državi u skladu sa stavom 3 ovog člana ostaje u potpunosti odgovorna za taj kreditni rejting i za ispunjavanje uslova iz tog stava.
- (8) Kada Evropska Komisija, u skladu sa članom 5 stav 6 ovih Pravila, prizna da su pravni i nadzorni okvir treće države ekvivalentni zahtjevima ovih Pravila i kada su sporazumi o saradnji iz člana 5 stav 7 ovih Pravila operativni, agencija za kreditni rejting koja potvrđuje kreditne rejtinge izdate u toj trećoj državi više nije dužna da provjerava niti dokazuje ispunjenost uslova iz stava 3 tačka g ovog člana.

Ekvivalentnost i sertifikacija na osnovu ekvivalentnosti

Član 5

- (1) Kreditni rejtingi koji se odnose na subjekte osnovane u trećim državama ili na finansijske instrumente izdate u trećim državama, a koje izdaje agencija za kreditni rejting osnovana u trećoj državi, mogu se koristiti u Uniji za potrebe iz člana 4 stav 1 ovih Pravila bez potvrđivanja u skladu sa članom 4 stav 3 ovih Pravila, pod uslovom da:
 - 1) je agencija za kreditni rejting ovlašćena ili registrovana u toj trećoj državi i da podliježe nadzoru u toj državi;
 - 2) je Evropska Evropska Komisija donijela odluku o ekvivalentnosti u skladu sa stavom 6 ovog člana, kojom se pravni i nadzorni okvir te treće države priznaje kao ekvivalentan zahtjevima ovih Pravila;
 - 3) su sporazumi o saradnji iz stava 7 ovog člana operativni;
 - 4) kreditni rejtingi koje izdaje ta agencija i njene aktivnosti kreditnog rejtinga nijesu od sistemskog značaja za finansijsku stabilnost ili integritet finansijskih tržišta jedne ili više država članica; i
 - 5) je agencija za kreditni rejting sertifikovana u skladu sa stavom 2 ovog člana.
- (2) Agencija za kreditni rejting iz stava 1 ovog člana može podnijeti zahtjev za sertifikaciju. Zahtjev se podnosi ESMA-i u skladu sa odgovarajućim odredbama člana 15 ovih Pravila.
- (3) ESMA razmatra i odlučuje o zahtjevu za sertifikaciju u skladu sa postupkom utvrđenim u članu 16 ovih Pravila. Odluka o sertifikaciji zasniva se na kriterijumima iz stava 1 tač. 1 do 4 ovog člana.
- (4) Odluka o sertifikaciji dostavlja se i objavljuje u skladu sa članom 18 ovih Pravila.
- (5) Agencija za kreditni rejting iz stava 1 ovog člana može podnijeti i zahtjev za izuzeće:
 - 1) od obaveze ispunjavanja pojedinih ili svih zahtjeva iz Odjeljka A Priloga I i člana 7 stav 4 ovih Pravila, u pojedinačnim slučajevima, ako može dokazati da ti zahtjevi nijesu proporcionalni imajući u vidu prirodu, obim i složenost njenog poslovanja i prirodu i raspon izdavanja kreditnih rejtinga;
 - 2) od zahtjeva fizičkog prisustva u Uniji, ako bi takav zahtjev bio prekomjerno opterećujući i neproporcionalan imajući u vidu prirodu, obim i složenost njenog poslovanja i prirodu i raspon izdavanja kreditnih rejtinga.
- (6) Zahtjev za izuzeće iz stava 1 tač. 1 ili 2 ovog člana podnosi se zajedno sa zahtjevom za sertifikaciju a prilikom ocjenjivanja takvog zahtjeva, ESMA uzima u obzir veličinu agencije za kreditni rejting iz stava 1 ovog člana, imajući u vidu prirodu, obim i složenost njenog poslovanja i prirodu i raspon izdavanja kreditnih rejtinga, kao i uticaj kreditnih rejtinga koje izdaje ta agencija na finansijsku stabilnost i integritet finansijskih tržišta jedne ili više država članica. Na osnovu tih kriterijuma ESMA može odobriti traženo izuzeće.
- (7) Evropska Evropska Komisija može donijeti odluku o ekvivalentnosti u skladu sa regulatornim postupkom iz člana 38 stav 3 ovih Pravila, kojom se utvrđuje da pravni i nadzorni okvir treće države obezbjeđuje da agencije za kreditni rejting ovlašćene ili registrovane u toj trećoj državi ispunjavaju pravno obavezujuće zahtjeve koji su ekvivalentni zahtjevima koji proizlaze iz ovih Pravila i da u toj trećoj državi podliježu efikasnom nadzoru i sprovođenju.
- (8) Pravni i nadzorni okvir treće države može se smatrati ekvivalentnim ovoj regulativi ako ispunjava najmanje sljedeće uslove:
 - 1) agencije za kreditni rejting u toj trećoj državi podliježu postupku izdavanja odobrenja za rad ili registracije i kontinuiranom efikasnom nadzoru i sprovođenju;
 - 2) agencije za kreditni rejting u toj trećoj državi podliježu pravno obavezujućim pravilima koja su ekvivalentna pravilima utvrđenim u članovima od 6 do 12 i u Prilogu I ovih Pravila, osim članova 6a, 6b, 14, 15 i 11a, tačke (ba) tačke 3 i tačaka 3a i 3b Odjeljka B Priloga I; i
 - 3) regulatorni režim te treće države sprječava miješanje nadzornih i drugih javnih organa te treće države u sadržaj kreditnih rejtinga i metodologija.
- (9) Radi uzimanja u obzir razvoja na finansijskim tržištima, Evropska Komisija donosi delegirane akte u skladu sa članom 314, uz uslove iz članova 38b i 315, kojima se dodatno preciziraju ili mijenjaju kriterijumi iz ovog člana.
- (10) ESMA uspostavlja sporazume o saradnji sa relevantnim nadzornim organima trećih država čiji su pravni i nadzorni okviri priznati kao ekvivalentni ovoj regulativi u skladu sa stavom 6 ovog člana. Tim sporazumima se naročito utvrđuju:
 - 1) mehanizam razmjene informacija između ESMA i relevantnih nadzornih organa trećih država; i
 - 2) postupci koordinacije nadzornih aktivnosti.
- (11) Čl. 30, 36 i 40 ovih Pravila primjenjuju se na agencije za kreditni rejting sertifikovane u skladu sa stavom 3 ovog člana i na kreditne rejtinge koje one izdaju.

Prekomjerno oslanjanje finansijskih institucija na kreditne rejtinge

Član 6

- (1) Subjeki iz člana 4 stav 1 ovih Pravila dužni su da vrše sopstvenu procjenu kreditnog rizika i ne smiju se isključivo ili mehanički oslanjati na kreditne rejtinge prilikom procjene kreditne sposobnosti subjekta ili finansijskog instrumenta.
- (2) Sektorski nadležni organi koji vrše nadzor nad subjektima iz člana 4 stav 1 ovih Pravila, uzimajući u obzir prirodu, obim i složenost njihovih aktivnosti, prate adekvatnost njihovih postupaka procjene kreditnog rizika, ocjenjuju korišćenje ugovornih upućivanja na kreditne rejtinge i, kada je to primjereno, podstiču ublažavanje uticaja takvih upućivanja, sa ciljem smanjenja isključivog i mehaničkog oslanjanja na kreditne rejtinge, u skladu sa posebnim sektorskim propisima.

Oslanjanje na kreditne rejtinge od strane evropskih nadzornih organa i Evropskog odbora za sistemski rizik

Član 7

Evropski nadzorni organ (Evropsko bankarsko tijelo – EBA), osnovan Regulativom (EU) br. 1093/2010, Evropski nadzorni organ (Evropsko tijelo za osiguranje i profesionalne penzije – EIOPA), osnovan Regulativom (EU) br. 1094/2010, i ESMA ne smiju upućivati na kreditne rejtinge u svojim smjernicama, preporukama i nacrtima tehničkih standarda kada takva upućivanja mogu dovesti do isključivog ili mehaničkog oslanjanja na kreditne rejtinge od strane nadležnih organa, sektorskih nadležnih organa, subjekata iz člana 4 stav 1 ovih Pravila ili drugih učesnika na finansijskom tržištu.

- (1) U skladu s tim, EBA, EIOPA i ESMA dužni su da do 31. decembra 2013. godine preispitaju i, kada je to primjereno, uklone sva takva upućivanja na kreditne rejtinge iz postojećih smjernica i preporuka.
- (2) Evropski odbor za sistemski rizik (ESRB), osnovan Regulativom (EU) br. 1092/2010, ne smije upućivati na kreditne rejtinge u svojim upozorenjima i preporukama kada takva upućivanja mogu dovesti do isključivog ili mehaničkog oslanjanja na kreditne rejtinge.

Prekomjerno oslanjanje na kreditne rejtinge u pravu Unije

Član 8

Ne dovodeći u pitanje svoje pravo zakonodavne inicijative, Evropska Komisija nastavlja da preispituje da li upućivanja na kreditne rejtinge u pravu Unije dovode ili mogu dovesti do isključivog ili mehaničkog oslanjanja na kreditne rejtinge od strane nadležnih organa, sektorskih nadležnih organa, subjekata iz člana 4 stav 1 ovih Pravila ili drugih učesnika na finansijskom tržištu, sa ciljem brisanja svih upućivanja na kreditne rejtinge u pravu Unije za regulatorne svrhe do 1. januara 2020. godine, pod uslovom da su identifikovane i sprovedene odgovarajuće alternative za procjenu kreditnog rizika.

II. IZDAVANJE KREDITNIH REJTINGA

Nezavisnost i izbjegavanje sukoba interesa

Član 9

- (1) Agencija za kreditni rejting dužna je da preduzme sve potrebne mjere kako bi obezbijedila da izdavanje kreditnog rejtinga ili izgled rejtinga ne bude pod uticajem bilo kakvog postojećeg ili potencijalnog sukoba interesa ili poslovnog odnosa koji uključuje agenciju za kreditni rejting koja izdaje kreditni rejting ili izgled rejtinga, njene akcionare, rukovodioce, analitičare rejtinga, zaposlene ili bilo koje drugo fizičko lice čije su usluge stavljene na raspolaganje agenciji za kreditni rejting ili koje je pod njenom kontrolom, kao i bilo koje lice koje je sa njom direktno ili indirektno povezano odnosom kontrole.
- (2) Radi obezbjeđivanja usklađenosti sa stavom 1 ovog člana, agencija za kreditni rejting dužna je da postupa u skladu sa zahtjevima utvrđenim u odjeljcima A i B Priloga I.
- (3) Na zahtjev agencije za kreditni rejting, ESMA može izuzeti agenciju za kreditni rejting od primjene zahtjeva iz tačaka 2, 5, 6 i 9 odjeljka A Priloga I i člana 7 stav 4 ovih Pravila, ako agencija za kreditni rejting može dokazati da ti zahtjevi nijesu srazmjerni s obzirom na prirodu, obim i složenost njenog poslovanja i prirodu i raspon izdavanja kreditnih rejtinga, i pod uslovom da:
 - 1) agencija za kreditni rejting ima manje od 50 zaposlenih;
 - 2) agencija za kreditni rejting je uspostavila mjere i postupke, naročito mehanizme interne kontrole, aranžmane izvještavanja i mjere koje obezbjeđuju nezavisnost analitičara rejtinga i lica koja odobravaju kreditne rejtinge, kojima se obezbjeđuje djelotvorno ispunjavanje ciljeva ove uredbe; i
 - 3) veličina agencije za kreditni rejting nije određena na način kojim bi se izbjegla primjena zahtjeva ove uredbe od strane agencije za kreditni rejting ili grupe agencija za kreditni rejting.
- (4) U slučaju grupe agencija za kreditni rejting, ESMA obezbjeđuje da najmanje jedna agencija za kreditni rejting u grupi ne bude izuzeta od primjene zahtjeva iz tačaka 2, 5 i 6 odjeljka A Priloga I i člana 7 stav 4 ovih Pravila.
- (5) Agencije za kreditni rejting dužne su da uspostave, održavaju, primjenjuju i dokumentuju djelotvornu strukturu interne kontrole koja uređuje sprovođenje politika i procedura za sprečavanje i ublažavanje mogućih sukoba interesa i za obezbjeđivanje nezavisnosti kreditnih rejtinga, analitičara rejtinga i rejting timova u odnosu na akcionare, administrativne i upravljačke organe i aktivnosti prodaje i marketinga.
- (6) Agencije za kreditni rejting dužne su da uspostave standardne operativne procedure (SOP) u vezi sa korporativnim upravljanjem, organizacijom i upravljanjem sukobima interesa a t SOP se periodično prate i preispituju radi ocjene njihove djelotvornosti i procjene potrebe za njihovim ažuriranjem.

Sukobi interesa u vezi sa ulaganjima u agencije za kreditni rejting

Član 10

- (1) Akcionaru ili članu agencije za kreditni rejting koji ima najmanje 5% kapitala ili glasačkih prava u toj agenciji za kreditni rejting ili u društvu koje ima ovlaštenje da vrši kontrolu ili dominantan uticaj nad tom agencijom za kreditni rejting zabranjeno je da:
 - 1) ima 5% ili više kapitala u bilo kojoj drugoj agenciji za kreditni rejting;
 - 2) ima pravo ili ovlaštenje da ostvaruje 5% ili više glasačkih prava u bilo kojoj drugoj agenciji za kreditni rejting;
 - 3) ima pravo ili ovlaštenje da imenuje ili razrješava članove upravnog ili nadzornog odbora bilo koje druge agencije za kreditni rejting;
 - 4) bude član upravnog ili nadzornog odbora bilo koje druge agencije za kreditni rejting;
 - 5) vrši ili ima ovlaštenje da vrši kontrolu ili dominantan uticaj nad bilo kojom drugom agencijom za kreditni rejting.
- (2) Zabrana iz tačke 1 stav 1 ovog člana ne primjenjuje se na učešća u diverzifikovanim subjektima kolektivnog ulaganja, uključujući upravljane fondove kao što su penzioni fondovi ili životna osiguranja, pod uslovom da takva učešća ne stavljaju akcionara ili člana agencije za kreditni rejting u položaj da vrši značajan uticaj na poslovne aktivnosti tih subjekata.
- (3) Ovaj član se ne primjenjuje na ulaganja u druge agencije za kreditni rejting koje pripadaju istoj grupi agencija za kreditni rejting.

Maksimalno trajanje ugovornog odnosa sa agencijom za kreditni rejting

Član 11

- (1) Kada agencija za kreditni rejting zaključi ugovor za izdavanje kreditnih rejtinga za re-sekjuritizacije, ne smije izdavati kreditne rejtinge za nove re-sekjuritizacije sa osnovnom imovinom istog inicijatora u periodu dužem od četiri godine.
- (2) Kada agencija za kreditni rejting zaključi ugovor za ocjenjivanje re-sekjuritizacija, dužna je da zahtijeva od izdavaoca da:
 - 1) utvrdi broj agencija za kreditni rejting koje imaju ugovorni odnos za izdavanje kreditnih rejtinga za re-sekjuritizacije sa osnovnom imovinom istog inicijatora;
 - 2) izračuna procenat ukupnog broja izdatih re-sekjuritizacija sa dodijeljenim kreditnim rejtingom i sa osnovnom imovinom istog inicijatora za koje svaka agencija za kreditni rejting izdaje kreditne rejtinge.
- (3) Ako najmanje četiri agencije za kreditni rejting svaka ocjenjuju više od 10% ukupnog broja izdatih re-sekjuritizacija sa dodijeljenim kreditnim rejtingom, ograničenja iz stava 1 ovog člana ne primjenjuju se.

- (4) Izuzetak iz stava 3 ovog člana nastavlja da se primjenjuje najmanje do trenutka kada agencija za kreditni rejting zaključi novi ugovor za ocjenjivanje re-sekjuritizacija sa osnovnom imovinom istog inicijatora a ako u momentu zaključenja tog novog ugovora nijesu ispunjeni uslovi iz stava 3 ovog člana, period iz stava 1 ovog člana računa se od dana zaključenja novog ugovora.
- (5) Nakon isteka ugovora iz stava 1 ovog člana, agencija za kreditni rejting ne smije zaključi novi ugovor za izdavanje kreditnih rejtinga za re-sekjuritizacije sa osnovnom imovinom istog inicijatora u periodu koji je jednak trajanju istečenog ugovora, ali ne duže od četiri godine.
- (6) Stav 1 ovog člana primjenjuje se i na:
 - 1) agenciju za kreditni rejting koja pripada istoj grupi agencija za kreditni rejting kao agencija za kreditni rejting iz stava 1 ovog člana;
 - 2) agenciju za kreditni rejting koja je akcionar ili član agencije za kreditni rejting iz stava 1 ovog člana;
 - 3) agenciju za kreditni rejting u kojoj je agencija za kreditni rejting iz stava 1 ovog člana akcionar ili član.
- (7) Izuzetno od stava 1 ovog člana, kada je kreditni rejting re-sekjuritizacije izdat prije isteka maksimalnog trajanja ugovornog odnosa iz stava 1 ovog člana, agencija za kreditni rejting može nastaviti da prati i ažurira te kreditne rejtinge, na zahtjev, tokom trajanja re-sekjuritizacije.
- (8) Ovaj član ne primjenjuje se na agencije za kreditni rejting koje na nivou grupe imaju manje od 50 zaposlenih uključenih u pružanje usluga kreditnog rejtinga ili čiji je godišnji promet ostvaren od djelatnosti kreditnog rejtinga na nivou grupe manji od 10.000.000 eura.
- (9) Kada agencija za kreditni rejting zaključi ugovor za izdavanje kreditnih rejtinga za re-sekjuritizacije prije 20. juna 2013. godine, period iz stava 1 ovog člana računa se od tog datuma.

Analičari za kreditni rejting, zaposleni i druga lica uključena u izdavanje kreditnih rejtinga

Član 12

- (1) Agencija za kreditni rejting dužna je da obezbijedi da analitičari za kreditni rejting, njeni zaposleni i svako drugo fizičko lice čije su usluge stavljene na raspolaganje agenciji ili su pod njenom kontrolom, a koje je neposredno uključeno u aktivnosti kreditnog rejtinga, posjeduju odgovarajuće znanje i iskustvo za povjerene dužnosti.
- (2) Agencija za kreditni rejting dužna je da obezbijedi da licima iz stava 1 ovog člana ne bude dozvoljeno da započinju niti učestvuju u pregovorima o naknadama ili plaćanjima sa ocjenjivanim subjektom, povezanim trećim licem ili bilo kojim licem koje je neposredno ili posredno povezano sa ocjenjivanim subjektom odnosom kontrole.
- (3) Agencija za kreditni rejting dužna je da obezbijedi da lica iz stava 1 ovog člana ispunjavaju zahtjeve utvrđene u Odjeljku C Aneksa I.
- (4) Agencija za kreditni rejting dužna je da uspostavi odgovarajući mehanizam postupene rotacije analitičara za kreditni rejting i lica koja odobravaju kreditne rejtinge, kako je definisano u Odjeljku C Aneksa I a rotacija sprovodi se u fazama na osnovu pojedinaca, a ne na osnovu kompletnog tima.
- (5) Naknade i ocjenjivanje radnog učinka zaposlenih uključenih u aktivnosti kreditnog rejtinga ili izgleda rejtinga, kao i lica koja odobravaju kreditne rejtinge ili izgleda rejtinga, ne smiju zavisiti od iznosa prihoda koje agencija za kreditni rejting ostvaruje od ocjenjivanih subjekata ili povezanih trećih lica.

Metodologije, modeli i ključne pretpostavke za dodjelu kreditnog rejtinga

Član 13

- (1) Agencija za kreditni rejting dužna je da javno objavi metodologije, modele i ključne pretpostavke za dodjelu rejtinga koje koristi u svojim aktivnostima kreditnog rejtinga, kako je definisano u tački 5 Dijela I Odjeljka E Aneksa I.
- (2) Agencija za kreditni rejting dužna je da usvoji, primjenjuje i sprovodi odgovarajuće mjere kako bi obezbijedila da su kreditni rejting i izgledi rejtinga koje izdaje zasnovani na temeljnoj analizi svih informacija koje su joj dostupne i koje su relevantne za njenu analizu u skladu sa primjenjivim metodologijama i dužna je da preduzme sve potrebne mjere kako bi informacije koje koristi pri dodjeli kreditnih rejtinga i izgleda rejtinga bile dovoljno kvalitetne i iz pouzdanih izvora.
- (3) Agencija za kreditni rejting izdaje kreditne rejtinge i izgleda rejtinga uz navođenje da je rejting mišljenje agencije i da se na njega može osloniti samo u ograničenoj mjeri.
- (4) Promjene kreditnih rejtinga izdaju se u skladu sa objavljenim metodologijama za dodjelu rejtinga agencije za kreditni rejting.
- (5) Agencija za kreditni rejting dužna je da koristi metodologije za dodjelu rejtinga koje su stroge, sistematične, kontinuirane i podložne validaciji na osnovu istorijskog iskustva, uključujući povratno testiranje.
- (6) Kada agencija za kreditni rejting koristi postojeći kreditni rejting koji je izradila druga agencija za kreditni rejting u odnosu na osnovnu imovinu ili instrumente sekjuritizacije, ne smije odbiti da izda kreditni rejting subjektu ili finansijskom instrumentu samo zato što je dio tog subjekta ili finansijskog instrumenta prethodno ocijenila druga agencija za kreditni rejting.
- (7) Agencija za kreditni rejting dužna je da evidentira sve slučajeve u kojima u svom postupku dodjele kreditnog rejtinga odstupa od postojećih kreditnih rejtinga koje je izradila druga agencija za kreditni rejting za osnovnu imovinu ili instrumente sekjuritizacije, uz obrazloženje za različitu procjenu.
- (8) Agencija za kreditni rejting dužna je da kontinuirano prati kreditne rejtinge i da preispituje svoje kreditne rejtinge i metodologije, a najmanje jednom godišnje, naročito kada nastupe značajne promjene koje bi mogle uticati na kreditni rejting. Dužna je da uspostavi interne mehanizme za praćenje uticaja promjena makroekonomskih ili finansijskih tržišnih uslova na kreditne rejtinge.
- (9) Sovereign rejting se preispituje najmanje svakih šest mjeseci.
- (10) Agencija za kreditni rejting koja namjerava da izvrši značajnu izmjenu postojećih ili da uvede nove metodologije, modele ili ključne pretpostavke koje mogu uticati na kreditni rejting dužna je da na svojoj internet stranici objavi predložene značajne izmjene ili nove metodologije i pozove zainteresovane strane da dostave komentare u roku od mjesec dana, zajedno sa detaljnim obrazloženjem razloga i posljedica predloženih izmjena ili novih metodologija.
- (11) Kada se metodologije, modeli ili ključne pretpostavke za dodjelu rejtinga izmijene u skladu sa članom 14 stav 3 ovih Pravila, agencija za kreditni rejting dužna je da:
 - 1) odmah, koristeći ista sredstva komunikacije koja su korišćena za distribuciju pogođenih kreditnih rejtinga, objavi vjerovatni obuhvat kreditnih rejtinga na koje će izmjene uticati;
 - 2) odmah obavijesti ESMA-u i na svojoj internet stranici objavi rezultate konsultacija i nove metodologije za dodjelu rejtinga, zajedno sa njihovim detaljnim obrazloženjem i datumom početka primjene;
 - 3) odmah na svojoj internet stranici objavi odgovore na konsultacije iz stava 10 ovog člana, osim u slučajevima kada je od strane podnosioca odgovora zatražena povjerljivost;
 - 4) preispita pogođene kreditne rejtinge što je prije moguće, a najkasnije u roku od šest mjeseci od izvršene izmjene, pri čemu se ti rejtingi u međuvremenu stavljaju pod posmatranje;
 - 5) ponovo ocijeni sve kreditne rejtinge koji su zasnovani na tim metodologijama, modelima ili ključnim pretpostavkama ako, nakon preispitivanja, ukupni kombinovani efekat izmjena utiče na te kreditne rejtinge.
- (12) Kada agencija za kreditni rejting sazna za greške u svojim metodologijama za dodjelu rejtinga ili u njihovoj primjeni, dužna je da odmah:
 - 1) obavijesti ESMA-u i sve pogođene ocjenjivane subjekte o tim greškama, uz objašnjenje njihovog uticaja na rejtinge, uključujući potrebu za preispitivanjem izdatih rejtinga;

- 2) kada greške utiču na kreditne rejtinge, objavi te greške na svojoj internet stranici;
- 3) ispravi te greške u metodologijama za dodjelu rejtinga; i
- 4) primijeni mjere iz stava 11 tač. 1, 4 i 5 ovog člana.

Sovereign rejting

Član 14

- (1) Sovereign rejting izdaje se na način kojim se obezbjeđuje analiza individualnih specifičnosti svake pojedine države članice.
- (2) Zabranjeno je saopštenje kojim se najavljuje revizija određene grupe država ako nije praćeno pojedinačnim izvještajima po državama i ti izvještaji moraju biti javno dostupni.
- (3) Javne komunikacije, osim kreditnih rejtinga, izgleda rejtinga ili pratećih saopštenja za javnost ili izvještaja iz tačke 5 Dijela I Odjeljka D Aneksa I, koje se odnose na moguće promjene sovereign rejtinga, ne smiju se zasnivati na informacijama iz sfere ocjenjivanog subjekta koje su objavljene bez njegove saglasnosti, osim ako su dostupne iz opšte dostupnih izvora ili ako ne postoje legitimni razlozi da ocjenjivani subjekt ne da saglasnost za objavljivanje tih informacija.
- (4) Agencija za kreditni rejting dužna je, uzimajući u obzir drugi podstav člana 8 stav 5 ovih Pravila, da na svojoj internet stranici objavi i da ESMA-i jednom godišnje dostavi, u skladu sa tačkom 3 Dijela III Odjeljka D Aneksa I, kalendar krajem decembra za narednih 12 mjeseci kojim se određuju najviše tri datuma za objavljivanje neiniciranih sovereign rejtinga i povezanih izgleda rejtinga, kao i datumi za objavljivanje iniciranih sovereign rejtinga i povezanih izgleda rejtinga a ti datumi određuju se za petak.
- (5) Odstupanje od objavljivanja sovereign rejtinga ili povezanih izgleda rejtinga u odnosu na kalendar dozvoljeno je samo kada je to neophodno radi ispunjavanja obaveza iz člana 8 stav 2, člana 10 stav 1 i člana 11 stav 1 ovih Pravila i mora biti praćeno detaljnim obrazloženjem razloga za odstupanje od objavljenog kalendara.

Dvostruki kreditni rejting instrumenata sekjuritizacije

Član 15

- (1) Kada izdavalac ili povezano treće lice namjerava da zatraži kreditni rejting za instrument sekjuritizacije, dužan je da imenuje najmanje dvije agencije za kreditni rejting koje će nezavisno jedna od druge izdati kreditne rejtinge.
- (2) Izdavalac ili povezano treće lice iz stava 1 ovog člana dužno je da obezbijedi da imenovane agencije za kreditni rejting ispunjavaju sljedeće uslove:
 - 1) da ne pripadaju istoj grupi agencija za kreditni rejting;
 - 2) da nijesu akcionar ili član bilo koje druge agencije za kreditni rejting;
 - 3) da nemaju pravo niti mogućnost ostvarivanja glasačkih prava u bilo kojoj drugoj agenciji za kreditni rejting;
 - 4) da nemaju pravo niti mogućnost imenovanja ili razrješenja članova upravnog ili nadzornog odbora bilo koje druge agencije za kreditni rejting;
 - 5) da nijedan član njihovih upravnih ili nadzornih odbora nije član upravnog ili nadzornog odbora bilo koje druge agencije za kreditni rejting;
 - 6) da ne vrše, niti imaju mogućnost vršenja, kontrole ili dominantnog uticaja nad bilo kojom drugom agencijom za kreditni rejting.

Korišćenje više agencija za kreditni rejting

Član 16

- (1) Kada izdavalac ili povezano treće lice namjerava da imenuje najmanje dvije agencije za kreditni rejting za kreditni rejting istog izdanja ili subjekta, dužan je da razmotri imenovanje najmanje jedne agencije za kreditni rejting koja nema više od 10% ukupnog tržišnog udjela, za koju izdavalac ili povezano treće lice može procijeniti da je sposobna da ocijeni relevantno izdanje ili subjekat, pod uslovom da, na osnovu liste ESMA-e iz stava 2 ovog člana, postoji agencija za kreditni rejting dostupna za ocjenjivanje tog konkretnog izdanja ili subjekta.
- (2) Ako izdavalac ili povezano treće lice ne imenuje najmanje jednu agenciju za kreditni rejting koja nema više od 10% ukupnog tržišnog udjela, dužno je da to dokumentuje.
- (3) Radi olakšavanja procjene izdavaoca ili povezanog trećeg lica iz stava 1 ovog člana, ESMA jednom godišnje objavljuje na svojoj internet stranici listu registrovanih agencija za kreditni rejting, uz navođenje njihovog ukupnog tržišnog udjela i vrsta kreditnih rejtinga koje izdaju, koja može poslužiti izdavaocu kao polazna osnova za procjenu.
- (4) Za potrebe ovog člana, ukupni tržišni udio mjeri se u odnosu na godišnji promet ostvaren iz aktivnosti kreditnog rejtinga i pomoćnih usluga, na nivou grupe.

Outsourcing

Član 17

Outsourcing važnih operativnih funkcija ne smije se sprovesti na način koji bi značajno ugrozio kvalitet unutrašnje kontrole agencije za kreditni rejting i sposobnost ESMA-e da nadzire usklađenost agencije za kreditni rejting sa obavezama utvrđenim ovom Uredbom.

Objavljivanje i prezentacija kreditnih rejtinga

Član 18

- (1) Agencija za kreditni rejting mora objaviti svaki kreditni rejting ili izgled rejtinga, kao i svaku odluku o prekidu kreditnog rejtinga, na nediskriminatorskoj osnovi i u blagovremenom roku.
- (2) U slučaju odluke o prekidu kreditnog rejtinga, objavljene informacije moraju uključivati potpune razloge te odluke.
- (3) Prva rečenica se takođe primjenjuje na kreditne rejtinge koji se distribuiraju putem pretplate.
- (4) Agencije za kreditni rejting moraju osigurati da se kreditni rejtingi i izgledi rejtinga prezentuju i obrađuju u skladu sa zahtjevima utvrđenim u Sekciji D Aneksa I i ne smiju prezentovati faktore koji nisu povezani sa kreditnim rejtingom.
- (5) Dok se kreditni rejting, izgled rejtinga i informacije koje se na njih odnose ne objave javno, oni se smatraju unutrašnjom informacijom u smislu i u skladu sa Direktivom 2003/6/EC. Član 6 te Direktive primjenjuje se analogno na agencije za kreditni rejting u pogledu njihove dužnosti čuvanja tajnosti i obaveze vođenja liste osoba koje imaju pristup kreditnim rejtingima, izgledima rejtinga ili povezanim informacijama prije javnog objavljivanja.
- (6) Lista osoba kojima se prije objavljivanja komuniciraju kreditni rejting, izgledi rejtinga i informacije koje se na njih odnose mora biti ograničena na osobe koje je svaki ocijenjeni subjekt identifikovao u tu svrhu.
- (7) Kada agencija za kreditni rejting izdaje kreditne rejtinge za sekjuritizacioni instrument, mora osigurati da su kategorije rejtinga koje se dodjeljuju sekjuritizacionim instrumentima jasno diferencirane korišćenjem dodatnog simbola koji ih razlikuje od kategorija rejtinga korišćenih za druge subjekte, finansijske instrumente ili finansijske obaveze.
- (8) Agencija za kreditni rejting mora objaviti svoje politike i procedure u vezi sa nepoželjnim (unsolicited) kreditnim rejtingima.

- (9) Kada agencija za kreditni rejting izda nepoželjni kreditni rejting, mora jasno naznačiti u kreditnom rejtingu, koristeći vidljivo različitu boju za kategoriju rejtinga, da li je ocijenjeni subjekt ili povezana treća strana učestvovala u procesu kreditnog rejtinga i da li je agencija imala pristup računima, menadžmentu i drugim relevantnim internim dokumentima ocijenjenog subjekta ili povezane treće strane.
- (10) Nepoželjnim kreditnim rejtingima mora biti naznačeno da su unsolicited.
- (11) Agencija za kreditni rejting ne smije koristiti ime ESMA-e ili bilo koje nadležno tijelo na način koji bi indicirao ili sugerisao odobrenje ili podršku od strane ESMA-e ili bilo kojeg nadležnog tijela za kreditne rejtinge ili bilo koje aktivnosti agencije za kreditni rejting.

Opšte i periodične objave

Član 19

- (1) Agencija za kreditni rejting mora u potpunosti objaviti javnosti i odmah ažurirati informacije koje se odnose na pitanja utvrđena u Djelu I Sekcije E Aneksa I.
- (2) Registrovana ili certificirana agencija za kreditni rejting mora učiniti dostupnim u centralnom repozitorijumu uspostavljenom od strane ESMA-e informacije o svojim historijskim podacima o učinku, uključujući učestalost prelaska rejtinga, kao i informacije o kreditnim rejtingima izdatim u prošlosti i o njihovim promjenama.
- (3) Agencija za kreditni rejting mora dostavljati informacije u taj repozitorijum na standardnom obrascu koji obezbijedi ESMA.
- (4) ESMA će učiniti te informacije dostupnim javnosti i objavljivati sažetke informacija o glavnim zapaženim dešavanjima na godišnjem nivou.
- (5) Agencija za kreditni rejting mora godišnje, najkasnije do 31. marta, dostaviti ESMA-i informacije koje se odnose na pitanja utvrđena u tački 2 Djelu II Sekcije E Aneksa I.

Evropska platforma za rejtinge

Član 20

- (1) Registrovana ili certificirana agencija za kreditni rejting mora, prilikom izdavanja kreditnog rejtinga ili izgleda rejtinga, dostaviti ESMA-i informacije o rejtingu, uključujući kreditni rejting i izgled rejtinga ocijenjenog instrumenta, informacije o vrsti kreditnog rejtinga, vrsti akcije rejtinga, te datum i vrijeme objavljivanja.
- (2) ESMA će objaviti pojedinačne kreditne rejtinge dostavljene prema stavu 1 na web stranici ("Evropska platforma za rejtinge").
- (3) Centralni repozitorijum iz člana 11(2) biće integrisan u Evropsku platformu za rejtinge.
- (4) Evropska jedinstvena pristupna tačka (ESAP) uspostavljena prema Uredbi (EU) 2023/2859 Evropskog parlamenta i Savjeta može ispunjavati funkcije Evropske platforme za rejtinge.
- (5) Ovaj član ne primjenjuje se na kreditne rejtinge ili izgleda rejtinga koji su isključivo proizvedeni za investitore uz naplatu naknade i njima se otkrivaju.

Izveštaj o transparentnosti

Član 21

- (1) Agencija za kreditni rejting mora godišnje objavljivati izveštaj o transparentnosti koji uključuje informacije o pitanjima utvrđenim u Djelu III Sekcije E Aneksa I.
- (2) Agencija za kreditni rejting mora objaviti svoj izveštaj o transparentnosti najkasnije tri mjeseca nakon završetka svake finansijske godine i osigurati da on ostane dostupan na web stranici agencije najmanje pet godina.

Naknade za javno objavljivanje

Član 22

Agencija za kreditni rejting ne smije naplaćivati naknadu za informacije dostavljene u skladu sa čl. 8 do 12 ovih Pravila.

Pristupačnost informacija na ESAP-u

Član 23

- (1) Od 10. januara 2028. godine, prilikom javnog objavljivanja bilo kojih informacija na koje se odnose Član 8(1), Član 8(6) i (7), Član 14(1) i (3), Član 10(1) i (4), Član 11(1) i Član 12 ovih Pravila, agencije za kreditni rejting moraju iste informacije u isto vrijeme dostaviti tijelu za prikupljanje podataka iz stava 3 ovog člana, u svrhu omogućavanja pristupa tim informacijama na ESAP-u.
- (2) Informacije iz stava 1 ovog člana moraju ispunjavati sljedeće zahtjeve:
 - 1) biti dostavljene u formatu iz kojeg se mogu izdvojiti podaci, kako je definisano u Članu 2, tačka (3), Regulative (EU) 2023/2859 ili, kada to zahtijeva pravo Unije, u formatu koji se može čitati mašinski, kako je definisano u Članu 2, tačka (4) te Regulative;
 - 2) biti praćene sljedećim metapodacima:
 - a) sva imena agencije za kreditni rejting na koju se informacije odnose;
 - b) identifikator pravnog lica agencije za kreditni rejting, kako je utvrđeno u skladu sa članom 7 stav 4 tačka 2 Regulative (EU) 2023/2859;
 - c) veličina agencije za kreditni rejting prema kategoriji, kako je utvrđeno u skladu sa članom 7 stav 4 tačka 4 Regulative (EU) 2023/2859;
 - d) vrsta informacija, kako je klasifikovano u skladu sa članom 7 stav 4 tačka 3 Regulative (EU) 2023/2859;
 - e) naznaka da li informacije sadrže lične podatke;
 - f) država sjedišta agencije za kreditni rejting na koju se informacije odnose;
 - g) industrijski sektor(i) ekonomske djelatnosti agencije za kreditni rejting na koju se informacije odnose, kako je utvrđeno u skladu sa članom 7 stav 4 tačka 5 Regulative (EU) 2023/2859.
- (3) Za potrebe stava 2 tačka 2 podtačka b ovog člana agencije za kreditni rejting moraju pribaviti identifikator pravnog lica.
- (4) Za svrhu omogućavanja pristupa informacijama iz stava 1 na ESAP-u, tijelo za prikupljanje podataka, kako je definisano u članu 2 tačka 2 Regulative (EU) 2023/2859, biće ESMA.
- (5) Od 10. januara 2028. godine, informacije iz člana 5 stav 3, člana 16 stav 2, člana 11 stav 2, člana 20 st. 1 i 2, člana 28 stav 3, člana 40 stav 5 i člana 55 stav 1 ovih Pravila, takođe će biti dostupne na ESAP-u. Za tu svrhu, tijelo za prikupljanje podataka, kako je definisano u članu 2, tačka (2), Regulative (EU) 2023/2859, biće ESMA.
- (6) Informacije moraju ispunjavati sljedeće zahtjeve:
 - 1) biti dostavljene u formatu iz kojeg se mogu izdvojiti podaci, kako je definisano u članu 2, tačka (3), Regulative (EU) 2023/2859;
 - 2) biti praćene sljedećim metapodacima:
 - a) sva imena agencije za kreditni rejting i ocijenjenog subjekta na koju se informacije odnose;

- b) gdje je dostupno, identifikator pravnog lica agencije za kreditni rejting i ocijenjenog subjekta, kako je utvrđeno u skladu sa Članom 7(4), tačka (b), Regulative (EU) 2023/2859;
 - c) vrsta informacija, kako je klasifikovano u skladu sa Članom 7(4), tačka (c), te Regulative;
 - d) naznaka da li informacije sadrže lične podatke.
- (7) Za svrhu osiguranja efikasnog prikupljanja i upravljanja informacijama dostavljenim u skladu sa stavom 1 ovog člana, ESMA će razviti nacрте tehničkih standarda za sprovođenje kojima će se odreditи:
- 1) svi ostali metapodaci koji prate informacije;
 - 2) strukturiranje podataka u informacijama;
 - 3) za koje informacije je potreban format čitljiv mašinski i, u takvim slučajevima, koji format čitljiv mašinski će biti korišćen.
- (8) Za potrebe tačke (c), ESMA će procijeniti prednosti i nedostatke različitih formata čitljivih mašinski i sprovesti odgovarajuće testove na terenu.
- (9) ESMA će te nacрте tehničkih standarda za sprovođenje dostaviti Komisiji.
- (10) Komisiji se daje ovlašćenje da usvoji tehničke standarde za sprovođenje iz prvog podstavka ovog stava u skladu sa članom 15 Regulative (EU) br. 1095/2010.
- (11) Kada je potrebno, ESMA će donijeti smjernice kako bi se osiguralo da metapodaci dostavljeni u skladu sa stavom 5, ak, tačka (a), budu ispravni.

III. NADZOR AKTIVNOSTI AGENCIJA ZA KREDITNI REJTING

Postupak registracije

Član 24

- (1) Agencija za kreditni rejting mora podnijeti zahtjev za registraciju u svrhu člana 2 stav 1 ovih Pravila, pod uslovom da je pravno lice osnovano u Uniji.
- (2) Registracija važi za cijelu teritoriju Unije kada odluka o registraciji agencije za kreditni rejting, koju je donijela ESMA, kako je navedeno u članu 16 stav 3 ili članu 17 stav 3 ovih Pravila, stupi na snagu.
- (3) Registrovana agencija za kreditni rejting mora u svakom trenutku ispunjavati uslove za inicijalnu registraciju.
- (4) Agencija za kreditni rejting mora bez odlaganja obavijestiti ESMA-u o svim bitnim promjenama uslova inicijalne registracije, uključujući otvaranje ili zatvaranje podružnice unutar Unije.
- (5) Bez uticaja na prethodni podstav, agencija za kreditni rejting mora obavijestiti ESMA-u o predviđenim bitnim promjenama u metodologijama rejtinga, modelima ili ključnim pretpostavkama rejtinga, ili o predloženim novim metodologijama, modelima ili ključnim pretpostavkama rejtinga, kada agencija objavi predložene promjene ili nove metodologije na svojoj internet stranici u skladu sa članom 8 stav 10 ovih Pravila.
- (6) Nakon isteka perioda konsultacija, agencija za kreditni rejting mora obavijestiti ESMA-u o svim promjenama nastalim kao rezultat konsultacija.
- (7) Bez uticaja na član 16 ili 17 ovih Pravila, ESMA će registrovati agenciju za kreditni rejting ako iz pregleda prijave zaključí da agencija ispunjava uslove za izdavanje kreditnih rejtinga utvrđene ovim Pravilima, uzimajući u obzir članove 4 i 6 ovih Pravila.
- (8) ESMA ne smije nametati zahtjeve u vezi sa registracijom koji nisu predviđeni ovim Pravilima.

Prijava za registraciju

Član 25

- (1) Agencija za kreditni rejting mora podnijeti prijavu za registraciju ESMA-i.
- (2) Prijava mora sadržavati informacije o pitanjima utvrđenim u Prilogu II.
- (3) Kada grupa agencija za kreditni rejting podnosi prijavu za registraciju, članovi grupe moraju ovlastiti jednog od njih da podnese sve prijave ESMA-i u ime grupe.
- (4) Ovlašćena agencija za kreditni rejting mora dostaviti informacije o pitanjima iz Priloga II za svakog člana grupe.
- (5) Agencija za kreditni rejting mora podnijeti prijavu na jednom od službenih jezika institucija Unije. Odredbe Regulativa br. 1 od 15. aprila 1958. godine, kojom se utvrđuju jezici koji se koriste u Evropskoj ekonomskoj zajednici, primjenjuju se *mutatis mutandis* na svaku drugu komunikaciju između ESMA-e i agencija za kreditni rejting i njihovog osoblja.
- (6) U roku od 20 radnih dana od prijema prijave, ESMA procjenjuje da li je prijava potpuna. Ako prijava nije potpuna, ESMA postavlja rok u kojem agencija za kreditni rejting mora dostaviti dodatne informacije.
- (7) Nakon što ocijeni da je prijava potpuna, ESMA obavještava agenciju za kreditni rejting o tome.

Ispitivanje prijave za registraciju agencije za kreditni rejting od strane ESMA-e

Član 26

- (1) ESMA će, u roku od 45 radnih dana od obavještenja iz člana 15 stav 4 ovih Pravila, ispitati prijavu za registraciju agencije za kreditni rejting na osnovu usklađenosti agencije za kreditni rejting sa uslovima utvrđenim ovim Pravilima.
- (2) ESMA može produžiti period ispitivanja za 15 radnih dana, naročito ako agencija za kreditni rejting:
 - 1) namjerava da potvrđuje kreditne rejtinge kako je navedeno u članu 4 stav 3 ovih Pravila;
 - 2) namjerava koristiti outsourcing; ili
 - 3) traži izuzeće od poštovanja određenih zahtjeva u skladu sa članom 6 stav 3 ovih Pravila.
- (3) U roku od 45 radnih dana od obavještenja iz člana 15 stav 4 ovih Pravila, ili u roku od 60 radnih dana ukoliko se primjenjuje stav 2 ovog člana, ESMA donosi potpuno obrazloženu odluku o registraciji ili odbijanju registracije.
- (4) Odluka koju ESMA donese prema stavu 3 ovog člana stupa na snagu peti radni dan nakon njenog donošenja.

Ispitivanje prijave za registraciju grupe agencija za kreditni rejting od strane ESMA-e

Član 27

- (1) ESMA će, u roku od 55 radnih dana od obavještenja iz drugog podstavka člana 15 stav 4 ovih Pravila, ispitati prijave za registraciju grupe agencija za kreditni rejting na osnovu usklađenosti tih agencija sa uslovima utvrđenim ovim Pravilima.
- (2) ESMA može produžiti period ispitivanja za 15 radnih dana, naročito ako bilo koja od agencija u grupi:
 - 1) namjerava da potvrđuje kreditne rejtinge kako je navedeno u članu 4 stav 3 ovih Pravila;
 - 2) namjerava koristiti outsourcing; ili
 - 3) traži izuzeće od poštovanja određenih zahtjeva u skladu sa članom 6 stav 3 ovih Pravila.
- (3) U roku od 55 radnih dana od obavještenja iz drugog podstavka člana 15 stav 4 ovih Pravila, ili u roku od 70 radnih dana ukoliko se primjenjuje stav 2 ovog člana, ESMA donosi potpuno obrazloženu pojedinačnu odluku o registraciji ili odbijanju registracije za svaku agenciju za kreditni rejting u grupi.

(4) Odluka koju ESMA donese prema stavu 3 ovog člana stupa na snagu peti radni dan nakon njenog donošenja.

Obavještenje o odluci o registraciji, odbijanju ili povlačenju registracije, i objava liste registrovanih agencija za kreditni rejting

Član 28

- (1) U roku od pet radnih dana od donošenja odluke prema čl. 26, 27 ili 30 ovih Pravila, ESMA obavještava o svojoj odluci odgovarajuću agenciju za kreditni rejting.
- (2) Ako ESMA odbije registraciju agencije za kreditni rejting ili povuče njenu registraciju, u odluci se daju potpuni razlozi za takvu odluku.
- (3) ESMA će Komisiji, EBA-i, EIOPA-i, nadležnim organima i sektorijskim nadležnim organima saopštiti svaku odluku donijetu prema čl. 26, 27 ili 30 ovih Pravila.
- (4) ESMA će objaviti na svojoj internet stranici listu agencija za kreditni rejting registrovanih u skladu sa ovim Pravilima.
- (5) Lista će se ažurirati u roku od pet radnih dana nakon donošenja odluke prema čl. 26, 27 ili 30 ovih Pravila.
- (6) Evropska Komisija će tu ažuriranu listu objaviti u Službenom listu Evropske Unije u roku od 30 dana nakon ažuriranja.

Naknade za registraciju i nadzor

Član 29

- (1) ESMA će naplaćivati agencijama za kreditni rejting naknade u skladu sa ovim Pravilima i Regulativom Komisije iz člana 2 ovih Pravila i te naknade u potpunosti pokrivaju neophodne troškove ESMA-e u vezi sa registracijom, certificiranjem i nadzorom agencija za kreditni rejting, kao i refundaciju bilo kojih troškova koje nadležni organi mogu imati prilikom obavljanja poslova u skladu sa ovim Pravilima, naročito kao rezultat delegiranja zadataka u skladu sa članom 45 ovih Pravila.
- (2) Evropska Komisija će donijeti Regulativu o naknadama. Ta Regulativa će posebno utvrditi vrstu naknada i stvari za koje se naknade plaćaju, iznos naknada, način plaćanja i način na koji ESMA treba refundirati nadležnim organima bilo koje troškove koje mogu imati prilikom obavljanja poslova u skladu sa ovim Pravilima, naročito kao rezultat delegiranja zadataka u skladu sa članom 45 ovih Pravila.
- (3) Iznos naknade naplaćene agenciji za kreditni rejting mora pokriti sve administrativne troškove i biti proporcionalan prometu odgovarajuće agencije za kreditni rejting.

Povlačenje registracije

(1) Član 30

- (1) Bez prejudiciranja Člana 24, ESMA će povući registraciju agencije za kreditni rejting kada agencija za kreditni rejting:
 - 1) izričito odustane od registracije ili nije izdala kreditne rejtinge u prethodnih šest mjeseci;
 - 2) dobila registraciju dajući lažne izjave ili na bilo koji drugi nepravilni način; ili
 - 3) više ne ispunjava uslove pod kojima je registracija dodijeljena.
- (2) Nadležni organ države članice u kojoj se koriste kreditni rejtingi koje je izdala relevantna agencija za kreditni rejting, i koji smatra da je ispunjen neki od uslova iz paragrafa 1, može zatražiti od ESMA-e da ispita da li su ispunjeni uslovi za povlačenje registracije dotične agencije. Ako ESMA odluči da ne povuče registraciju relevantne agencije, mora dati potpune razloge za svoju odluku.
- (3) Odluka o povlačenju registracije stupa na snagu odmah na teritoriji cijele Unije, uz poštovanje prelaznog perioda za upotrebu kreditnih rejtinga iz člana 40 stav 4 ovih Pravila.

ESMA

Član 31

- (1) Bez prejudiciranja člana 42 ovih Pravila, ESMA osigurava primjenu ovih Pravila.
- (2) U skladu sa članom 16 Regulativa (EU) br. 1095/2010, ESMA donosi i ažurira smjernice o saradnji između ESMA-e, nadležnih organa i sektorskih nadležnih organa u svrhu primjene ovih Pravila i relevantne sektorske regulative, uključujući procedure i detaljne uslove koji se odnose na delegiranje zadataka.
- (3) U skladu sa članom 16 Regulativa (EU) br. 1095/2010, ESMA, u saradnji sa EBA i EIOPA, donosi i ažurira smjernice o primjeni režima potvrđivanja (endorsement) u skladu sa članom 4 stav 3 ovih Pravila najkasnije do 7. juna 2011. godine.
- (4) ESMA razvija nacрте regulatornih tehničkih standarda kako bi precizirala:
 - 1) informacije koje agencija za kreditni rejting mora dostaviti u svojoj prijavi za registraciju, kako je navedeno u Prilogu II;
 - 2) informacije koje agencija za kreditni rejting mora dostaviti prilikom prijave za certificiranje i prilikom procjene njenog sistemskog značaja za finansijsku stabilnost ili integritet finansijskih tržišta, kako je navedeno u članu 5 ovih Pravila;
 - 3) način prezentacije informacija, uključujući strukturu, format, metodu i period izvještavanja, koje agencije za kreditni rejting moraju otkriti u skladu sa članom 19 stav 2 ovih Pravila i tačkom 1 Part II Sekcija E Priloga I;
 - 4) procjenu usklađenosti metodologija kreditnog rejtinga sa zahtjevima iz člana 13 stav 3 ovih Pravila;
 - 5) sadržaj i format periodičnog izvještavanja o podacima o rejtingu koji se traži od registrovanih i certificiranih agencija za kreditni rejting u svrhu kontinuiranog nadzora od strane ESMA-e.
- (5) ESMA dostavlja te nacрте regulatornih tehničkih standarda Komisiji do 21. juna 2014. godine.
- (6) Komisiji je delegirano pravo da usvoji regulatorne tehničke standarde iz prvog podstavka u skladu sa procedurom utvrđenom članovima 10 do 14 Regulativa (EU) br. 1095/2010.
- (7) ESMA razvija nacрте regulatornih tehničkih standarda kako bi precizirala:
 - (a) sadržaj i način prezentacije informacija, uključujući strukturu, format, metodu i vrijeme izvještavanja, koje agencije za kreditni rejting moraju dostaviti ESMA-i u skladu sa članom 20 stav 1 ovih Pravila;
 - (b) sadržaj i format periodičnog izvještavanja o naknadama koje naplaćuju agencije za kreditni rejting u svrhu kontinuiranog nadzora od strane ESMA-e.
- (8) ESMA dostavlja te nacрте regulatornih tehničkih standarda Komisiji do 21. juna 2014. godine.
- (9) Komisiji je delegirano pravo da usvoji regulatorne tehničke standarde iz prvog podstavka u skladu sa procedurom utvrđenom članovima 10 do 14 Regulativa (EU) br. 1095/2010.
- (10) ESMA podnosi izvještaj o mogućnosti uspostavljanja jednog ili više preslikavanja (mappings) kreditnih rejtinga dostavljenih u skladu sa članom 20 stav 1 ovih Pravila i dostavlja taj izvještaj Komisiji do 21. juna 2015. godine.
- (11) Izvještaj posebno procjenjuje:
 - 1) mogućnost, trošak i korist uspostavljanja jednog ili više preslikavanja;
 - 2) način na koji se jedno ili više preslikavanja može kreirati bez pogrešnog prikazivanja kreditnih rejtinga imajući u vidu različite metodologije rejtinga;
 - 3) bilo koji uticaj koji preslikavanja mogu imati na regulatorne tehničke standarde razvijene do sada u vezi sa Članom 31 stav 7 i 10 ovih Pravila.
- (12) ESMA se konsultuje sa EBA i EIOPA u vezi sa stavom 1 ovog člana.

- (13) ESMA objavljuje godišnji izvještaj o primjeni ovih Pravila i taj izvještaj posebno sadrži procjenu implementacije Priloga I od strane registrovanih agencija za kreditni rejting i procjenu primjene mehanizma potvrđivanja (endorsement) iz člana 4 stav 3 ovih Pravila.
- (14) ESMA godišnje Parlamentu, Savjetu i Komisiji podnosi izvještaj o nadzornim mjerama koje je poduzela i sankcijama koje je nametnula u skladu sa ovim Pravilima, uključujući novčane kazne i periodične novčane kazne.
- (15) ESMA surađuje sa EBA i EIOPA pri obavljanju svojih zadataka i konsultuje EBA i EIOPA prije donošenja i ažuriranja smjernica i dostavljanja nacrtu regulatornih tehničkih standarda.

Nadležni organi

Član 32

- (1) Do 7. juna 2010. godine, svaka država članica imenuje nadležni organ u svrhu primjene ovih Pravila.
- (2) Nadležni organi moraju imati odgovarajući broj osoblja, sa odgovarajućim kapacitetom i stručnošću, kako bi bili u mogućnosti da primjenjuju ovu Regulativu.

Ispitivanje usklađenosti sa zahtjevima metodologije

Član 33

- (1) Pri vršenju kontinuiranog nadzora nad agencijama za kreditni rejting registrovanim u skladu sa ovim Pravilima, ESMA redovno ispituje usklađenost sa članom 13 stav 3 ovih Pravila.
- (2) Bez prejudiciranja člana 34 ovih Pravila, ESMA takode, u okviru ispitivanja iz stava 1 ovog člana:
 1. provjerava sprovođenje back-testiranja od strane agencija za kreditni rejting;
 2. analizira rezultate tog back-testiranja; i
 3. provjerava da li agencije za kreditni rejting imaju procese koji uzimaju u obzir rezultate back-testiranja u svojim metodologijama rejtinga.

Nezavisnost sadržaj rejtinga ili metodologija

Član 34

Prilikom izvršavanja svojih dužnosti u skladu sa ovim Pravilima, ESMA, Evropska Komisija ili bilo koji javni organ države članice ne smiju se umiješavati u sadržaj kreditnih rejtinga ili metodologija.

Vršenje ovlaštenja iz članova 36 do 38

Član 35

Ovlaštenja koja su dodijeljena ESMA-i ili bilo kojem službeniku ili drugoj osobi ovlaštenoj od strane ESMA-e u skladu sa članovima 36 do 38 ovih Pravila ne smiju se koristiti za zahtijevanje otkrivanja informacija ili dokumenata koji su zaštićeni pravnim privilegijama.

Zahtjevi za informacije

Član 36

- (1) ESMA može, putem jednostavnog zahtjeva ili odluke, zahtijevati od agencija za kreditni rejting, osoba uključenih u kreditne rejting aktivnosti, rejtingovanih subjekata i povezanih trećih lica, trećih lica kojima su agencije za kreditni rejting outsoursovale operativne funkcije ili aktivnosti, kao i osoba koje su na drugi način blisko i značajno povezane sa agencijama za kreditni rejting ili kreditnim rejting aktivnostima, da dostave sve informacije koje su neophodne za izvršavanje njenih dužnosti u skladu sa ovim Pravilima.
- (2) Prilikom slanja jednostavnog zahtjeva za informacije u skladu sa stavom 1 ovog člana ESMA:
 - 1) navodi ovaj član kao pravnu osnovu zahtjeva;
 - 2) navodi svrhu zahtjeva;
 - 3) precizira koje informacije se zahtijevaju;
 - 4) postavlja vremenski rok u kojem informacije moraju biti dostavljene;
 - 5) obavještava lice od kojeg se zahtijevaju informacije da nije obavezno dostaviti informacije, ali da bilo koji odgovor na zahtjev za informacijama ne smije biti netačan ili obmanjujući;
 - 6) navodi novčanu kaznu propisanu članom 52 ovih Pravila, u vezi sa tačkom 7 Sekcije II Aneksa III, u slučaju da su odgovori na postavljena pitanja netačni ili obmanjujući.
- (3) Kada se zahtijeva dostavljanje informacija putem odluke u skladu sa stavom 1 ovog člana, ESMA:
 - 1) navodi ovaj član kao pravnu osnovu zahtjeva;
 - 2) navodi svrhu zahtjeva;
 - 3) precizira koje informacije se zahtijevaju;
 - 4) postavlja vremenski rok u kojem informacije moraju biti dostavljene;
 - 5) navodi periodične novčane kazne propisane članom 53 ovih Pravila u slučaju nepotpunog dostavljanja traženih informacija;
 - 6) navodi novčanu kaznu propisanu članom 52 ovih Pravila, u vezi sa tačkom 7 Sekcije II Aneksa III, u slučaju da su odgovori na postavljena pitanja netačni ili obmanjujući;
 - 7) navodi pravo na žalbu odluci pred Odborom za žalbe i pravo da odluku preispita Sud pravde Evropske unije u skladu sa članovima 60 i 61 Regulative (EU) br. 1095/2010.
- (4) Lica iz stava 1 ovog člana ili njihovi predstavnici, a u slučaju pravnih lica ili udruženja bez pravnog subjektiviteta, lica ovlaštena da ih predstavljaju prema zakonu ili statutu, dužni su da dostave tražene informacije.
- (5) Advokati koji su ovlašćeni da djeluju mogu dostaviti informacije u ime svojih klijenata.
- (6) Klijenti ostaju u potpunosti odgovorni ako su dostavljene informacije nepotpune, netačne ili obmanjujuće.
- (7) ESMA će bez odlaganja poslati kopiju jednostavnog zahtjeva ili svoje odluke nadležnom organu države članice u kojoj su lica iz stava 1 ovog člana koja su obuhvaćena zahtjevom za informacijama, domicilna ili registrovana.

Opšte istrage

Član 37

- (1) Radi izvršavanja svojih dužnosti u skladu sa ovim Pravilima, ESMA može provoditi sve neophodne istrage lica iz člana 36 stav 1 ovih Pravila.
- (2) U tu svrhu, službenici i druga lica ovlašćena od strane ESMA-e imaju ovlaštenje da:
 - 1) ispituju sve evidencije, podatke, procedure i bilo koji drugi materijal relevantan za izvršavanje svojih zadataka, bez obzira na medij na kojem su pohranjeni;

- 2) uzimaju ili pribavljaju ovjerene kopije ili izvode iz takvih evidencija, podataka, procedura i drugog materijala;
 - 3) pozivaju i ispituju bilo koje lice iz člana 36 stav 1 ovih Pravila ili njihove predstavnike ili osoblje radi davanja usmenih ili pisanih objašnjenja o činjenicama ili dokumentima koji se odnose na predmet i svrhu inspekcije, te evidentiraju odgovore;
 - 4) intervjuiše bilo koje drugo fizičko ili pravno lice koje pristane da bude intervjuirano radi prikupljanja informacija u vezi sa predmetom istrage;
 - 5) zahtijevaju evidencije o telefonskom i podatkovnom saobraćaju.
- (3) Službenici i druga lica ovlaštena od strane ESMA-e za potrebe istraga iz stava 1 ovog člana, vrše svoja ovlaštenja uz predočenje pismenog ovlaštenja koje precizira predmet i svrhu istrage.
 - (4) Ovlaštenje takođe navodi periodične novčane kazne propisane članom 53 ovih Pravila u slučaju da tražene evidencije, podaci, procedure ili bilo koji drugi materijal, ili odgovori na pitanja postavljena licima iz člana 36 stav 1 ovih Pravila nisu dostavljeni ili su nepotpuni, i novčane kazne propisane članom 52 ovih Pravila, u vezi sa tačkom 8 Sekcije II Aneksa III, u slučaju da su odgovori na pitanja postavljena licima iz člana 36 stav 1 ovih Pravila netačni ili obmanjujući.
 - (5) Lica iz člana 36 stav 1 ovih Pravila dužna su da se podvrgnu istragama koje je pokrenula ESMA na osnovu odluke. Odluka precizira predmet i svrhu istrage, periodične novčane kazne propisane članom 53 ovih Pravila, pravne lijekove dostupne u skladu sa Regulativom (EU) br. 1095/2010, kao i pravo da odluka bude preispitana pred Sudom pravde Evropske unije.
 - (6) Na vrijeme prije sprovođenja istrage, ESMA obavještava nadležni organ države članice u kojoj će istraga biti izvršena o samoj istrazi i o identitetu ovlašćenih lica.
 - (7) Službenici nadležnog organa, na zahtjev ESMA-e, pomažu ovim ovlašćenim licima pri izvršavanju njihovih dužnosti.
 - (8) Službenici nadležnog organa mogu takođe prisustvovati istragama na zahtjev.
 - (9) Ako zahtjev za evidenciju telefonskog ili podatkovnog saobraćaja iz tačke 5 stav 1 ovog člana zahtijeva odobrenje sudske vlasti prema nacionalnim propisima, to odobrenje se traži i takvo odobrenje može se tražiti i kao mjera predostrožnosti.
 - (10) Kada se traži odobrenje iz stava 5 ovog člana, nacionalna sudska vlast provjerava da li je odluka ESMA-e autentična i da li predviđene prinudne mjere nisu proizvoljne ili pretjerane imajući u vidu predmet istrage.
 - (11) Pri kontroli proporcionalnosti prinudnih mjera, nacionalna sudska vlast može tražiti od ESMA-e detaljna objašnjenja, posebno u vezi sa osnovama zbog kojih ESMA sumnja da je došlo do povrede ovih Pravila, ozbiljnošću sumnjane povrede i prirodom uključenosti lica pod prinudnim mjerama.
 - (12) Nacionalna sudska vlast ne preispituje potrebu za istragom niti zahtijeva da joj budu dostavljene informacije iz dosijea ESMA-e. Zakonitost odluke ESMA-e može preispitati isključivo Sud pravde Evropske unije, u skladu sa postupkom utvrđenim Regulativom (EU) br. 1095/2010.

Inspekcije na licu mjesta

Član 38

- (1) Radi izvršavanja svojih dužnosti u skladu sa ovim Pravilima, ESMA može provoditi sve neophodne inspekcije na licu mjesta u poslovnim prostorima pravnih lica iz člana 36 stav 1 ovih Pravila.
- (2) Kada pravilno izvođenje i efikasnost inspekcije to zahtijevaju, ESMA može izvršiti inspekciju na licu mjesta bez prethodnog najavlivanja.
- (3) Službenici i druga lica ovlaštena od strane ESMA-e za sprovođenje inspekcije na licu mjesta mogu ući u bilo koji poslovni prostor i zemljište pravnih lica koja su predmet odluke o istrazi koju je donijela ESMA i imaju sva ovlaštenja propisana u člana 37 stav 1 ovih Pravila i takođe, imaju ovlaštenje da zapečate bilo koji poslovni prostor i knjige ili evidencije za period trajanja inspekcije i u obimu neophodnom za inspekciju.
- (4) Službenici i druga lica ovlaštena od strane ESMA-e za sprovođenje inspekcije na licu mjesta vrše svoja ovlaštenja uz predočenje pismenog ovlaštenja koje precizira predmet i svrhu inspekcije, kao i periodične novčane kazne propisane članom 53 ovih Pravila u slučaju da lica o kojima je riječ ne podvrgnu inspekciji. Na vrijeme prije inspekcije, ESMA obavještava nadležni organ države članice u kojoj će inspekcija biti sprovedena.
- (5) Lica iz člana 36 stav 1 ovih Pravila dužna su da se podvrgnu inspekcijama na licu mjesta naređenim odlukom ESMA-e. Odluka precizira predmet i svrhu inspekcije, datum početka inspekcije, periodične novčane kazne propisane članom 53 ovih Pravila, pravne lijekove dostupne u skladu sa Regulativom (EU) br. 1095/2010, kao i pravo da odluka bude preispitana pred Sudom pravde Evropske unije. ESMA donosi takve odluke nakon konsultacija sa nadležnim organom države članice u kojoj će inspekcija biti sprovedena.
- (6) Službenici, kao i lica ovlaštena ili imenovana od strane nadležnog organa države članice u kojoj će inspekcija biti sprovedena, dužni su, na zahtjev ESMA-e, aktivno pomagati službenicima i drugim licima ovlašćenim od strane ESMA-e i u tu svrhu uživaju ista ovlaštenja kao u stavu 2 ovog člana.
- (7) Službenici nadležnog organa države članice mogu takođe prisustvovati inspekcijama na licu mjesta na zahtjev.
- (8) ESMA takođe može zahtijevati od nadležnih organa da izvrše posebne istražne zadatke i inspekcije na licu mjesta u skladu sa ovim članom i člana 37 stav 1 ovih Pravila u njeno ime i u tu svrhu, nadležni organi uživaju ista ovlaštenja kao ESMA, kako je propisano u ovom članu i u člana 37 stav 1 ovih Pravila.
- (9) Kada službenici i druga lica ovlaštena od strane ESMA-e tokom inspekcije uoče da lice opstruše inspekciju naređenu u skladu sa ovim članom, nadležni organ države članice pruža im potrebnu pomoć, uključujući, kada je to primjereno, pomoć policije ili ekvivalentnog organa za izvršenje, kako bi se omogućilo sprovođenje inspekcije na licu mjesta.
- (10) Ako inspekcija na licu mjesta iz stava 1 ili pomoć iz stava 7 ovog člana zahtijeva odobrenje sudske vlasti prema nacionalnim propisima, takvo odobrenje se traži.
- (11) Odobrenje može biti traženo i kao mjera predostrožnosti.
- (12) Kada se traži odobrenje iz stava 8 ovog člana, nacionalna sudska vlast provjerava da li je odluka ESMA-e autentična i da li predviđene prinudne mjere nisu proizvoljne ili pretjerane u odnosu na predmet inspekcije.
- (13) Pri kontroli proporcionalnosti prinudnih mjera, nacionalna sudska vlast može tražiti od ESMA-e detaljna objašnjenja, posebno u vezi sa osnovama zbog kojih ESMA sumnja da je došlo do povrede ovih Pravila, ozbiljnošću sumnjane povrede i prirodom uključenosti lica pod prinudnim mjerama. Ipak, nacionalna sudska vlast ne preispituje potrebu za inspekcijom niti zahtijeva da joj budu dostavljene informacije iz dosijea ESMA-e.
- (14) Zakonitost odluke ESMA-e može preispitati isključivo Sud pravde Evropske unije, u skladu sa postupkom utvrđenim Regulativom (EU) br. 1095/2010.

Procesna pravila za preduzimanje nadzornih mjera i izricanje novčanih kazni

Član 39

- (1) da, u izvršavanju svojih dužnosti u skladu sa ovim Pravilima, ESMA utvrdi da postoje ozbiljni pokazatelji mogućeg postojanja činjenica koje bi mogle predstavljati jedno ili više kršenja navedenih u Aneksu III, ESMA imenuje nezavisnog istražnog službenika unutar ESMA-e da istraži predmet. Istražni službenik ne smije biti uključen niti je bio uključen u neposredni ili posredni nadzor ili proces registracije relevantne kreditne agencije i obavlja svoje funkcije nezavisno od Odbora nadzornika ESMA-e.
- (2) Istražni službenik istražuje navodna kršenja, uzimajući u obzir sve komentare koje dostave lica pod istragom, i podnosi kompletan dosije sa svojim nalazima Odboru nadzornika ESMA-e.

- (3) Radi izvršenja svojih zadataka, istražni službenik može koristiti ovlaštenje za zahtjev informacija u skladu sa članom 36 ovih Pravila i za sprovođenje istraga i inspekcija na licu mjesta u skladu sa članovima 37 i 38 ovih Pravila.
- (4) Prilikom korišćenja ovlaštenja, istražni službenik se pridržava člana 35 ovih Pravila.
- (5) Tokom izvršavanja svojih zadataka, istražni službenik ima pristup svim dokumentima i informacijama koje je ESMA prikupila u okviru svojih nadzornih aktivnosti.
- (6) Po završetku istrage i prije podnošenja dosijea sa nalazima Odboru nadzornika ESMA-e, istražni službenik omogućava licima pod istragom da budu saslušana u vezi sa predmetom istrage. Istražni službenik zasniva svoje nalaze isključivo na činjenicama o kojima su lica pod istragom imala priliku da iznesu komentare.
- (7) Prava odbrane lica koja su predmet istrage u potpunosti se poštuju tokom istražnih postupaka u skladu sa ovim članom.
- (8) Prilikom podnošenja dosijea sa nalazima Odboru nadzornika ESMA-e, istražni službenik obavještava lica pod istragom o tome. Lica pod istragom imaju pravo pristupa dosijeu, uzimajući u obzir legitimni interes drugih lica u zaštiti njihovih poslovnih tajni.
- (9) Pravo pristupa dosijeu ne obuhvata povjerljive informacije koje se tiču trećih lica.
- (10) Na osnovu dosijea koje sadrži nalaze istražnog službenika i, kada to traže lica pod istragom, nakon saslušanja tih lica u skladu sa članovima 41 i 54 ovih Pravila, Odbor nadzornika ESMA-e donosi odluku da li je jedno ili više kršenja iz Aneksa III počinjeno od strane lica pod istragom, i u tom slučaju preduzima nadzornu mjeru u skladu sa članom 24 ovih Pravila i izriče novčanu kaznu u skladu sa članom 52 ovih Pravila.
- (11) Istražni službenik ne učestvuje u odlučivanju Odbora nadzornika ESMA-e niti na bilo koji način interveniše u procesu donošenja odluka Odbora nadzornika ESMA-e.
- (12) Evropska Komisija donosi dodatna procesna pravila za korišćenje ovlaštenja za izricanje novčanih kazni ili periodičnih novčanih penalizacija, uključujući odredbe o pravima odbrane, vremenskim odredbama i naplati kazni ili periodičnih penalizacija, i donosi detaljna pravila o zastarnim rokovima za izricanje i izvršenje kazni.
- (13) ESMA upućuje pitanja za krivično gonjenje nadležnim nacionalnim organima kada, u izvršavanju svojih dužnosti u skladu sa ovim Pravilima, utvrdi da postoje ozbiljni pokazatelji mogućeg postojanja činjenica koje bi mogle predstavljati krivična djela.
- (14) ESMA se uzdržava od izricanja novčanih kazni ili periodičnih penalizacija kada je prethodna oslobađajuća presuda ili osuđujuća presuda zasnovana na istim činjenicama, ili na činjenicama koje su suštinski iste, stekla pravosnažnu snagu u krivičnom postupku prema nacionalnom pravu.

Nadzorne mjere od strane ESMA-e

Član 40

- (1) Kada, u skladu sa članom 39 stav 5 ovih Pravila, Odbor nadzornika ESMA-e utvrdi da je kreditna agencija počinila jedno od kršenja navedenih u Aneksu III, Odbor nadzornika ESMA-e može da donese jednu ili više od sljedećih odluka i to:
 - 1) povući registraciju kreditne agencije;
 - 2) privremeno zabraniti kreditnoj agenciji izdavanje kreditnih rejtinga sa učinkom na cijelom teritoriju Unije, dok se kršenje ne otkloni;
 - 3) obustaviti korišćenje, u regulatorne svrhe, kreditnih rejtinga izdatih od strane kreditne agencije sa učinkom na cijelom teritoriju Unije, dok se kršenje ne otkloni;
 - 4) zahtijevati od kreditne agencije da otkloni kršenje;
 - 5) izdati javna obavještenja.
- (2) Prilikom donošenja odluka iz stava 1 ovog člana, Odbor nadzornika ESMA-e uzima u obzir prirodu i ozbiljnost kršenja, imajući u vidu sljedeće kriterijume:
 - 1) trajanje i učestalost kršenja;
 - 2) da li je kršenje otkrilo ozbiljne ili sistemske slabosti u procedurama preduzeća, u sistemima upravljanja ili internim kontrolama;
 - 3) da li je kršenje omogućilo, prouzrokovalo ili na drugi način doprinijelo finansijskom kriminalu;
 - 4) da li je kršenje počinjeno namjerno ili iz nepažnje.
- (3) Prije donošenja odluka iz tač. 1, 2 i 3 stav 1 ovog člana, Odbor nadzornika ESMA-e obavještava EBA-u i EIOPA-u.
- (4) Kreditni rejtingi mogu nastaviti da se koriste u regulatorne svrhe nakon donošenja odluka iz tač. 1, 2 i 3 stav 1 ovog člana u periodu koji ne prelazi:
 - 1) 10 radnih dana od datuma kada je odluka ESMA-e objavljena u skladu sa stavom 5 ovog člana, ako postoje kreditni rejtingi istog finansijskog instrumenta ili subjekta izdati od strane drugih kreditnih agencija registrovanih u skladu sa ovim Pravilima; ili
 - 2) tri mjeseca od datuma kada je odluka ESMA-e objavljena u skladu sa stavom 5 ovog člana, ako ne postoje kreditni rejtingi istog finansijskog instrumenta ili subjekta izdati od strane drugih kreditnih agencija registrovanih u skladu sa ovim Pravilima.
- (5) Odbor nadzornika ESMA-e može produžiti period iz tačke 2 stav 4 ovog člana za tri mjeseca, uključujući i na osnovu zahtjeva EBA-e ili EIOPA-e, u izuzetnim okolnostima koje se odnose na potencijalno narušavanje tržišta ili finansijsku nestabilnost.
- (6) Bez odlaganja, Odbor nadzornika ESMA-e obavještava kreditnu agenciju na koju se odluka odnosi o bilo kojoj odluci donesenoj u skladu sa stavom 1 ovog člana i dostavlja takvu odluku nadležnim organima i sektorskim nadležnim organima, Komisiji, EBA-i i EIOPA-i.
- (7) ESMA javno objavljuje takvu odluku na svojoj internet stranici u roku od 10 radnih dana od dana kada je donesena.
- (8) Prilikom javnog objavljivanja odluke, Odbor nadzornika ESMA-e takođe objavljuje pravo kreditne agencije na žalbu, činjenicu da je žalba eventualno podnijeta (ukoliko je primjenjivo), uz naglašavanje da žalba nema odlagajući efekat, i informaciju da je moguće da Odbor za žalbe obustavi primjenu osporene odluke u skladu sa članom 60 stav 3 Regulativa (EU) br. 1095/2010.

Saslušanje lica na koja se postupak odnosi

Član 41

- (1) Prije donošenja bilo koje odluke u skladu sa članom 40 stav 1 ovih Pravila, Odbor nadzornika ESMA-e obezbjeđuje licima na koja se postupak odnosi mogućnost da budu saslušana u vezi sa nalazima ESMA-e.
- (2) Odbor nadzornika ESMA-e donosi odluke isključivo na osnovu nalaza o kojima su lica na koja se postupak odnosi imala priliku da iznesu svoje komentare.
- (3) Stav 1 ovog člana se ne primjenjuje ako je potrebna hitna mjera kako bi se spriječila značajna i neposredna šteta po finansijski sistem i u takvom slučaju Odbor nadzornika ESMA-e može donijeti privremenu odluku i obezbijediti licima na koja se odluka odnosi mogućnost da budu saslušana što je prije moguće nakon donošenja odluke.
- (4) Prava odbrane lica na koja se postupak odnosi u potpunosti se poštuju tokom postupka.
- (5) Lica imaju pravo pristupa spisu ESMA-e, uzimajući u obzir legitimni interes drugih lica u zaštiti njihovih poslovnih tajni. Pravo pristupa spisu ne uključuje povjerljive informacije.

Sektorski nadležni organi

Član 42

Sektorski nadležni organi odgovorni su za nadzor i sprovođenje člana 4 stav 1 i članova 6, 15 i 16 ovih Pravila u skladu sa relevantnom sektorskom regulativom.

IV. SARADNJA IZMEĐU ESMA-E, NADLEŽNIH ORGANA I SEKTORSKIH NADLEŽNIH ORGANA

Obaveza saradnje

Član 43

ESMA, EBA, EIOPA, nadležni organi i sektorski nadležni organi dužni su da saraduju kada je to neophodno u svrhu primjene ovih Pravila i primjene relevantne sektorske regulative.

Razmjena informacija

Član 44

- (1) ESMA, nadležni organi i sektorski nadležni organi bez odlaganja razmjenjuju informacije potrebne za izvršavanje svojih dužnosti u skladu sa ovim Pravilima i relevantnom sektorskom regulativom.
- (2) ESMA može prenositi povjerljive informacije centralnim bankama, Evropskom sistemu centralnih banaka i Evropskoj centralnoj banci u njihovom svojstvu monetarnih vlasti, Evropskom odboru za sistemski rizik i, gdje je to primjenjivo, drugim javnim organima odgovornim za nadzor sistema plaćanja i poravnanja, u svrhu izvršavanja njihovih zadataka i takvi organi ili tijela nisu spriječeni da ESMA-i dostave informacije koje su joj potrebne za izvršavanje dužnosti u skladu sa ovim Pravilima.

Delegiranje zadataka od strane ESMA-e nadležnim organima

Član 45

- (1) Kada je to neophodno za pravilno izvršavanje nadzornog zadatka, ESMA može delegirati specifične nadzorne zadatke nadležnom organu države članice u skladu sa smjernicama koje je ESMA izdala prema članu 31 stav 2 ovih Pravila a takvi specifični nadzorni zadaci mogu, posebno, uključivati ovlaštenje da se zahtijevaju informacije u skladu sa članom 36 ovih Pravila i da se sprovede istrage i inspekcije na licu mjesta u skladu sa članom 38 stav 6 ovih Pravila.
- (2) Prije delegiranja zadatka, ESMA će konsultovati relevantni nadležni organ.
- (3) konsultacija se odnosi na:
 - 1) obim zadatka koji se delegira;
 - 2) vremenski okvir za izvršenje zadatka koji se delegira; i
 - 3) prenos potrebnih informacija od i ka ESMA-i.
- (4) U skladu sa regulativom o naknadama koju Evropska Komisija treba da donese prema članu 29 stav 2 ovih Pravila, ESMA će nadležnom organu nadoknaditi troškove nastale prilikom izvršavanja delegiranih zadataka.
- (5) ESMA će periodično pregledati delegiranje iz stava 1 ovog člana.
- (6) Delegiranje zadataka može biti opozvano u bilo kom trenutku.
- (7) Delegiranje zadataka ne utiče na odgovornost ESMA-e i ne ograničava sposobnost ESMA-e da sprovodi i nadgleda delegiranu aktivnost.
- (8) Nadzorne odgovornosti prema ovoj Regulativi, uključujući odluke o registraciji, konačne procjene i odluke o postupanju u vezi sa prekršajima, ne mogu biti delegirane.

Obavještanje i zahtjevi za suspenziju od strane nadležnih organa

Član 46

- (1) Kada nadležni organ države članice utvrdi da se na teritoriji te ili druge države članice vrše, ili su se vršili, postupci suprotni ovim Pravilima, on će o tome obavijestiti ESMA-u na što precizniji način.
- (2) Kada nadležni organ smatra da je to prikladno radi istrage, može predložiti ESMA-i da procijeni potrebu za korišćenjem ovlaštenja iz članova 36 i 37 ovih Pravila u vezi sa kreditnom agencijom koja je uključena u te postupke.
- (3) ESMA će preduzeti odgovarajuće mjere i obavijestiti nadležni organ koji je podnio obavještenje o ishodu i, koliko je moguće, o svim značajnim privremenim razvojnim događajima.
- (4) Bez prejudiciranja obaveze obavještanja iz stava 1 ovog člana, kada nadležni organ koji je podnio obavještenje smatra da registrovana kreditna agencija, čije kreditne ocjene se koriste na teritoriji te države članice, krši obaveze iz ovih Pravila, a prekršaji su dovoljno ozbiljni i dugotrajni da značajno utiču na zaštitu investitora ili na stabilnost finansijskog sistema te države članice, nadležni organ može zahtijevati od ESMA-e da suspenduje korišćenje kreditnih ocjena te kreditne agencije u regulatorne svrhe od strane finansijskih institucija i drugih subjekata iz člana 4 stav 1 ovih Pravila.
- (5) Nadležni organ koji je podnio zahtjev mora ESMA-i dostaviti potpune razloge za svoj zahtjev.
- (6) Ako ESMA smatra da zahtjev nije opravdan, o tome će obavijestiti nadležni organ u pisanom obliku sa obrazloženjem.
- (7) Ako ESMA smatra da je zahtjev opravdan, preduzeće odgovarajuće mjere za rješavanje problema.

Profesionalna tajna

Član 47

- (1) Obaveza profesionalne tajne primjenjuje se na ESMA-u, nadležne organe i sva lica koja rade ili su radila za ESMA-u, za nadležne organe ili za bilo koje drugo lice kome je ESMA delegirala zadatke, uključujući revizore i eksperte angažovane od strane ESMA-e.
- (2) Informacije obuhvaćene profesionalnom tajnom ne smiju se otkrivati drugom licu ili organu, osim kada je to neophodno za pravni postupak.
- (3) Sve informacije koje, prema ovoj Regulativi, pribave ili razmjenjuju ESMA, nadležni organi, sektorski nadležni organi ili drugi organi i tijela iz Člana 44 stav 2 ovih Pravila, smatraju se povjerljivim, osim kada ESMA ili nadležni organ ili drugi organ ili tijelo u trenutku dostavljanja izričito navede da se informacije mogu otkriti ili kada je otkrivanje neophodno za pravni postupak.

V. SARADNJA SA TREĆIM ZEMLJAMA

Sporazum o razmjeni informacija

Član 48

- (1) ESMA može zaključivati sporazume o saradnji za razmjenu informacija sa nadzornim organima trećih zemalja samo ako su informacije koje se otkrivaju zaštićene garancijama profesionalne tajne koje su najmanje ekvivalentne onima propisanim Članom 47 ovih Pravila i takva razmjena informacija ima za cilj izvršavanje zadataka ESMA-e ili tih nadzornih organa.
- (2) Što se tiče prenosa ličnih podataka u treću zemlju, ESMA će primjenjivati Regulativu (EC) br. 45/2001 Evropskog parlamenta i Savjeta od 18. decembra 2000. o zaštiti pojedinaca u vezi sa obradom ličnih podataka od strane institucija i tijela Zajednice i o slobodnom kretanju tih podataka.

Otkrivanje informacija iz trećih zemalja

Član 49

- (1) ESMA može otkriti informacije primljene od nadzornih organa trećih zemalja samo ako je ESMA ili nadležni organ dobio izričitu saglasnost nadzornog organa koji je prenio informacije i, gdje je primjenljivo, informacije se otkrivaju samo za svrhe za koje je taj nadzorni organ dao saglasnost ili gdje je takvo otkrivanje neophodno za pravne postupke.

Gradanska odgovornost kreditnih agencija

Član 50

- (1) Kada je kreditna agencija počinila, namjerno ili usljed grube nepažnje, bilo koji od prekršaja navedenih u Prilogu III koji ima uticaj na kreditnu ocjenu, investitor ili emiter može tražiti naknadu štete od te kreditne agencije za štetu koju mu je prouzrokovao taj prekršaj.
- (2) Investitor može tražiti naknadu štete po ovom članu ako dokaže da se razumno oslanjao, u skladu sa članom 6 stav 1 ovih Pravila ili uz primjenu dužne pažnje, na kreditnu ocjenu pri odluci da investira u, zadrži ili proda finansijski instrument pokriven tom ocjenom.
- (3) Emiter može tražiti naknadu štete po ovom članu ako dokaže da su on ili njegovi finansijski instrumenti pokriveni tom kreditnom ocjenom i da prekršaj nije nastao zbog obmanjujućih ili netačnih informacija koje je emiter dostavio kreditnoj agenciji, direktno ili putem javno dostupnih informacija.
- (4) Na investitoru ili emiteru je odgovornost da dostavi tačne i detaljne informacije koje ukazuju da je kreditna agencija prekršila ova Pravila i da je taj prekršaj imao uticaj na izdato kreditno ocjenjivanje a šta predstavlja tačne i detaljne informacije ocijenice nadležni nacionalni sud, uzimajući u obzir da investitor ili emiter možda nema pristup informacijama koje su isključivo u nadležnosti kreditne agencije.
- (5) Gradanska odgovornost kreditnih agencija, kako je navedeno u stavu 1 ovog člana, može biti unaprijed ograničena samo kada je to:
 - 1) razumno i proporcionalno; i
 - 2) dozvoljeno važećim nacionalnim pravom u skladu sa stavom 4 ovog člana.
- (6) Bilo koje ograničenje koje ne ispunjava uslove iz stava 5 ovog člana, ili bilo koje isključenje građanske odgovornosti, biće pravno nevažeće.
- (7) Pojmovi kao što su "šteta", "namjera", "gruba nepažnja", "razumno se oslonio", "dužna pažnja", "uticaj", "razumno" i "proporcionalno" koji se spominju u ovom članu, a nisu definisani, tumače se i primjenjivati u skladu sa važećim nacionalnim pravom, prema relevantnim pravilima privatnog međunarodnog prava. Pitanja koja se tiču građanske odgovornosti kreditne agencije, a koja nisu pokrivena ovim Pravilima, regulišu se važećim nacionalnim pravom u skladu sa relevantnim pravilima privatnog međunarodnog prava. Sud koji je nadležan za odlučivanje o zahtjevu za građansku odgovornost investitora ili emitera biće određen relevantnim pravilima privatnog međunarodnog prava.
- (8) Ovaj član ne isključuje dodatne zahtjeve za građansku odgovornost u skladu sa nacionalnim pravom.
- (9) Pravo na naknadu štete propisano ovim članom ne sprječava ESMA-u da u potpunosti vrši svoja ovlašćenja kako je propisano članom 52 ovih Pravila.

VI. KAZNE, POSTUPAK KOMISIJE I IZVJEŠTAVANJE

Kazne, novčane kazne, periodične novčane kazne, postupak komisije, delegirana ovlašćenja i izvještavanje

Član 51

- (1) Države članice propisuju pravila o kaznama koje se primjenjuju na prekršaje iz člana 4 stav 1 ovih Pravila i preduzimaju sve neophodne mjere kako bi se osiguralo njihovo provođenje.
- (2) Kazne moraju biti djelotvorne, proporcionalne i odvraćajuće.
- (3) Države članice obezbjeđuju da sektorski nadležni organ objavi javno svaku kaznu koja je izrečena za prekršaje iz člana 4 stav 1 ovih Pravila osim ako bi takvo objavljivanje ozbiljno ugrozilo finansijska tržišta ili prouzrokovalo nesrazmjernu štetu uključenim stranama.
- (4) Do 7. decembra 2010. godine, države članice obavješćavaju Komisiju o pravilima iz prvog podstavka. O bilo kakvim naknadnim izmjenama pravila, države članice obavješćavaju Komisiju bez odlaganja.

Novčane kazne

Član 52

- (1) Kada, u skladu sa članom 39 stav 5 ovih Pravila Upravni odbor ESMA-e utvrdi da je kreditna agencija, namjerno ili iz nehata, počinila jedan od prekršaja navedenih u Prilogu III, ESMA donosi odluku o izricanju novčane kazne u skladu sa stavom 2 ovog člana.
- (2) Prekršaj kreditne agencije smatra se počinjenim namjerno ako ESMA utvrdi objektivne faktore koji pokazuju da je kreditna agencija ili njeno rukovodstvo djelovalo sa ciljem počinjenja prekršaja.
- (3) Osnovni iznos novčanih kazni navedenih u stavu 1 ovog člana biće unutar sljedećih granica:
 - 1) Za prekršaje navedene u tačkama 1–5, 11–15, 19, 20, 23, 26a–26d, 28, 30, 32, 33, 35, 41, 43, 50, 51 i 55–62 Sekcije I Priloga III, kazne iznose najmanje 500 000 EUR i najviše 750 000 EUR;
 - 2) Za prekršaje navedene u tačkama 6, 7, 8, 16, 17, 18, 21, 22, 33, 24, 25, 27, 29, 31, 34, 37–40, 42, 42a, 42b, 45–49a, 52, 53 i 54 Sekcije I Priloga III, kazne iznose najmanje 300 000 EUR i najviše 450 000 EUR;
 - 3) Za prekršaje navedene u tačkama 9, 10, 26, 36, 44 i 53 Sekcije I Priloga III, kazne iznose najmanje 100 000 EUR i najviše 200 000 EUR;
 - 4) Za prekršaje navedene u tačkama 1, 6, 7, 8 i 9 Sekcije II Priloga III, kazne iznose najmanje 50 000 EUR i najviše 150 000 EUR;
 - 5) Za prekršaje navedene u tačkama 2, 3a–5 Sekcije II Priloga III, kazne iznose najmanje 25 000 EUR i najviše 75 000 EUR;
 - 6) Za prekršaje navedene u tački 3 Sekcije II Priloga III, kazne iznose najmanje 10 000 EUR i najviše 50 000 EUR;
 - 7) Za prekršaje navedene u tačkama 1–3 i 11 Sekcije III Priloga III, kazne iznose najmanje 150 000 EUR i najviše 300 000 EUR;
 - 8) Za prekršaje navedene u tački 20a Sekcije I Priloga III, tačkama 4–4c, 6, 8 i 10 Sekcije III Priloga III, kazne iznose najmanje 90 000 EUR i najviše 200 000 EUR;
 - 9) Za prekršaje navedene u tačkama 5, 7 i 9 Sekcije III Priloga III, kazne iznose najmanje 40 000 EUR i najviše 100 000 EUR.
- (4) Prilikom odlučivanja da li osnovni iznos kazne treba biti na donjoj, srednjoj ili gornjoj granici propisanih limitâ, ESMA uzima u obzir godišnji promet kreditne agencije u prethodnoj poslovnoj godini.
- (5) Donja granica primjenjuje se na agencije čiji godišnji promet iznosi manje od 10 miliona EUR, srednja za promet između 10 i 50 miliona EUR, a gornja za promet veći od 50 miliona EUR.
- (6) Osnovni iznosi iz stava 2 ovog člana prilagođavaju se, po potrebi, uzimajući u obzir otežavajuće ili olakšavajuće faktore u skladu sa odgovarajućim koeficijentima iz Priloga IV.
- (7) Otežavajući koeficijent primjenjuje se pojedinačno na osnovni iznos.
- (8) Ako je primjenljivo više od jednog otežavajućeg koeficijenta, razlika između osnovnog iznosa i iznosa dobijenog primjenom svakog koeficijenta se dodaje osnovnom iznosu.
- (9) Olakšavajući koeficijent primjenjuje se pojedinačno na osnovni iznos.

- (10) Ako je primjenjivo više od jednog olakšavajućeg koeficijenta, razlika između osnovnog iznosa i iznosa dobijenog primjenom svakog koeficijenta se oduzima od osnovnog iznosa.
- (11) Bez obzira na st.2 do 10 ovog člana, novčana kazna ne može prelaziti 20% godišnjeg prometa kreditne agencije u prethodnoj poslovnoj godini, a ako je kreditna agencija direktno ili indirektno imala finansijsku korist od prekršaja, kazna mora biti najmanje jednaka toj finansijskoj koristi.
- (12) Ako djelo ili propust kreditne agencije predstavlja više od jednog prekršaja iz Priloga III, primjenjuje se samo veća kazna izračunata prema st. 2 do 10 ovog člana i koja se odnosi na jedan od tih prekršaja.

Periodične novčane kazne

Član 53

- (1) Odbor nadzornika ESMA donosi rješenje o izricanju periodične novčane kazne radi prisiljavanja:
 - 1) investicione agencije da okonča povredu, u skladu sa odlukom donesenom po tački 4 član 40 stav 1 ovih Pravila;
 - 2) lica iz člana 36 stav 1 ovih Pravila da dostave kompletnu informaciju koja je zahtijevana odlukom donesenom u skladu sa članom 36 ovih Pravila;
 - 3) lica iz člana 36 stav 1 ovih Pravila da se podvrgnu istragama i posebno da dostavi potpune zapise, podatke, procedure ili bilo koji drugi materijal koji je zahtijevan i da dopuni i ispravi druge informacije dostavljene u okviru istrage pokrenute odlukom donesenom po članu 37 ovih Pravila;
 - 4) lica iz člana 36 stav 1 ovih Pravila da se podvrgnu inspekciji na licu mjesta naredenoj odlukom donesenom u skladu sa članom 38 ovih Pravila.
- (2) Periodična novčana kazna mora biti efektivna i proporcionalna. Kazna se izriče na dnevnom nivou sve dok investiciona agencija ili lice ne postupi u skladu sa relevantnom odlukom iz stava 1 ovog člana.
- (3) Bez obzira na stav 2 ovog člana, iznos periodične novčane kazne iznosi:
 - 1) 3 % prosječnog dnevnog prometa u prethodnoj poslovnoj godini za pravna lica (investicione agencije);
 - 2) 2 % prosječnog dnevnog prihoda u prethodnoj kalendarskoj godini za fizička lica.
- (4) Kazna se obračunava od datuma naznačenog u odluci o izricanju periodične novčane kazne.
- (5) Periodična novčana kazna može se izricati najviše šest mjeseci od dana dostavljanja odluke ESMA.

Saslušanje lica pod postupkom

Član 54

- (1) Prije donošenja bilo kakve odluke o izricanju novčane kazne i/ili periodične novčane kazne po članu 52 ili po tačkama 1 do 4 stav 1 član 53 ovih Pravila, Odbor nadzornika ESMA omogućava licima pod postupkom da se izjasne o nalazima ESMA.
- (2) Odluke Odbora temelje se isključivo na nalazima na koje su lica pod postupkom imala priliku da se izjasne.
- (3) Prava odbrane lica pod postupkom moraju biti u potpunosti poštovana tokom postupka. Lica imaju pravo pristupa spisima ESMA, uzimajući u obzir legitimni interes drugih lica u zaštiti poslovnih tajni.
- (4) Pravo pristupa spisima ne uključuje povjerljive informacije niti interne pripremne dokumente ESMA.

Objavljanje, priroda, izvršenje i raspodjela kazni i periodičnih kazni

Član 55

- (1) ESMA objavljuje javno svaku novčanu kaznu i periodičnu novčanu kaznu izrečenu u skladu sa čl. 52 i 53 ovih Pravila, osim ako bi takva objava ozbiljno ugrozila finansijska tržišta ili prouzrokovala nesrazmjernu štetu uključenim stranama.
- (2) Novčane kazne i periodične novčane kazne izrečene po čl. 52 i 53 ovih Pravila su administrativnog karaktera.
- (3) Novčane kazne i periodične novčane kazne izrečene po čl. 52 i 53 ovih Pravila su izvršne.
 - 1) Izvršenje se reguliše pravilima građanskog postupka važećim u državi na čijoj teritoriji se sprovodi.
 - 2) Nalog za izvršenje se prilaže odluci bez dodatnih formalnosti osim provjere autentičnosti odluke od strane organa koje svaka država članica odredi u tu svrhu i učini poznatim ESMA i Sudu pravde Evropske unije.
 - 3) Kada su ove formalnosti izvršene, zainteresovana strana može direktno pokrenuti izvršenje u skladu sa nacionalnim pravom pred nadležnim organom.
 - 4) Izvršenje može biti obustavljeno samo odlukom Suda pravde Evropske unije. Međutim, sudovi države članice nadležni su za žalbe ukoliko se izvršenje sprovodi na nepravilan način.
- (4) Iznosi novčanih kazni i periodičnih kazni raspoređuju se u opšti budžet Evropske unije.

Pregled od strane Suda pravde Evropske unije

Član 56

- (1) Sud pravde Evropske unije ima neograničenu nadležnost za preispitivanje odluka kojima je ESMA izrekla novčanu kaznu ili periodičnu novčanu kaznu.
- (2) Sud može poništiti, smanjiti ili povećati izrečenu novčanu kaznu ili periodičnu novčanu kaznu.

VII. ZAVRŠNE ODREDBE

Stupanje na snagu

Član 57

- (1) Ova pravila stupaju na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.
- (2) Primjena ovih pravila započinje od dana početka primjene odredaba Zakona o tržištu kapitala („Službeni list Crne Gore“, broj 16/2026).

Broj: 05/1-155/1-26
Podgorica, 20. 2. 2026. godine

Predsjednik Komisije,
Željko Drinčić, s.r.

PRILOG I – NEZAVISNOST I IZBJEGAVANJE SUKOPA INTERESA

Sekcija A – Organizacijski zahtjevi

- (1) Kreditna agencija mora imati upravni ili nadzorni odbor.
- (2) Njeno rukovodstvo mora osigurati da:
 - 1) aktivnosti kreditnog rejtinga budu nezavisne, uključujući nezavisnost od svih političkih i ekonomskih uticaja ili ograničenja;
 - 2) sukobi interesa budu pravilno identifikovani, upravljani i otkriveni;
 - 3) kreditna agencija postupa u skladu sa ostalim zahtjevima ovih Pravila.
- (3) Kreditna agencija mora biti organizovana na način koji osigurava da njeni poslovni interesi ne narušavaju nezavisnost ili tačnost aktivnosti kreditnog rejtinga.
- (4) Rukovodstvo kreditne agencije mora biti ugledno i dovoljno stručno i iskusno, te osigurati odgovorno i pažljivo upravljanje kreditnom agencijom.
- (5) Najmanje jedna trećina, ali ne manje od dva člana upravnog ili nadzornog odbora kreditne agencije mora biti nezavisni članovi koji nisu uključeni u aktivnosti kreditnog rejtinga.
- (6) Naknada nezavisnih članova upravnog ili nadzornog odbora ne smije biti povezana sa poslovnim rezultatima kreditne agencije i mora biti uređena tako da osigura nezavisnost njihovog odlučivanja.
- (7) Mandat nezavisnih članova upravnog ili nadzornog odbora traje unaprijed dogovoreni fiksni period koji ne smije biti duži od pet godina i nije obnovljiv.
- (8) Razrješenje nezavisnih članova upravnog ili nadzornog odbora može se izvršiti samo u slučaju neprimjerenog ponašanja ili profesionalnog neuspjeha.
- (9) Većina članova upravnog ili nadzornog odbora, uključujući nezavisne članove, mora imati dovoljno stručnosti u finansijskim uslugama.
- (10) Ako kreditna agencija izdaje kreditne rejtinge za sekuritizacione instrumente, najmanje jedan nezavisni član i još jedan član odbora mora imati duboko znanje i iskustvo na višem nivou u tržištima sekuritizacionih instrumenata.
- (11) Pored opšte odgovornosti odbora, nezavisni članovi upravnog ili nadzornog odbora imaju specifične zadatke nadzora nad:
 - 1) razvojem politike kreditnog rejtinga i metodologija koje koristi kreditna agencija u svojim aktivnostima kreditnog rejtinga;
 - 2) efikasnošću internog sistema kontrole kvaliteta kreditne agencije u vezi sa aktivnostima kreditnog rejtinga;
 - 3) efikasnošću mjera i procedura uspostavljenih radi osiguranja da su svi sukobi interesa identifikovani, eliminisani ili upravljani i otkriveni;
 - 4) procesima usklađenosti i upravljanja, uključujući efikasnost funkcije pregleda navedene u tački 9 ove Sekcije.
- (12) Mišljenja nezavisnih članova upravnog ili nadzornog odbora u vezi sa pitanjima iz tačaka 1 do 4 stav 11 ovog člana moraju se periodično prezentovati odboru i biti dostupna ESMA na zahtjev.
- (13) Kreditna agencija mora uspostaviti odgovarajuće politike i procedure kako bi osigurala usklađenost sa svojim obavezama prema ovim Pravilima.
- (14) Kreditna agencija mora imati uredne administrativne i računovodstvene procedure, interne kontrolne mehanizme, efikasne procedure procjene rizika, kao i efikasne kontrole i zaštitne aranžmane za upravljanje ICT sistemima u skladu sa Uredbom (EU) 2022/2554 Evropskog parlamenta i Savjeta. Interni kontrolni mehanizmi moraju biti dizajnirani kako bi osigurali usklađenost sa odlukama i procedurama na svim nivoima kreditne agencije.
- (15) Kreditna agencija mora implementirati i održavati procedure donošenja odluka i organizacione strukture koje jasno i dokumentovano definišu linije izvještavanja i raspodjelu funkcija i odgovornosti.
- (16) Kreditna agencija mora uspostaviti i održavati stalnu i efikasnu funkciju usklađenosti (compliance function) koja djeluje nezavisno. Funkcija usklađenosti mora nadzirati i izvještavati o usklađenosti kreditne agencije i njenog osoblja sa obavezama kreditne agencije prema ovim Pravilima.
- (17) Funkcija usklađenosti mora:
 - 1) redovno nadzirati i ocjenjivati adekvatnost i efikasnost mjera i procedura uspostavljenih u skladu sa tačkom 3, kao i preduzete akcije za otklanjanje nedostataka u usklađenosti kreditne agencije;
 - 2) savjetovati i pomagati menadžerima, analitičarima rejtinga, zaposlenima, kao i svim drugim fizičkim osobama čije su usluge stavljene na raspolaganje ili pod kontrolu kreditne agencije ili osobama direktno ili indirektno povezanim sa njom kontrolom, koje su odgovorne za aktivnosti kreditnog rejtinga, kako da postupe u skladu sa obavezama kreditne agencije prema ovim Pravilima.
- (18) Radi omogućavanja funkciji usklađenosti da pravilno i nezavisno obavlja svoje dužnosti, kreditna agencija mora osigurati sljedeće uslove:
 - 1) funkcija usklađenosti ima potrebna ovlaštenja, resurse, stručnost i pristup svim relevantnim informacijama;
 - 2) imenovan je službenik za usklađenost (compliance officer) koji je odgovoran za funkciju usklađenosti i za sve izvještaje u vezi sa usklađenošću kako je zahtijevano u tački 3;
 - 3) menadžeri, analitičari rejtinga, zaposleni i sve druge fizičke osobe uključene u funkciju usklađenosti nisu uključeni u aktivnosti kreditnog rejtinga koje nadziru;
 - 4) naknada službenika za usklađenost nije povezana sa poslovnim rezultatima kreditne agencije i uređena je tako da osigura nezavisnost njegove/njene odluke.
- (19) Službenik za usklađenost osigurava da su svi sukobi interesa u vezi sa osobama raspoređenim u funkciji usklađenosti pravilno identifikovani i otklonjeni.
- (20) Službenik za usklađenost redovno izvještava rukovodstvo i nezavisne članove upravnog ili nadzornog odbora o izvršavanju svojih dužnosti.
- (21) Kreditna agencija mora uspostaviti odgovarajuće i efikasne organizacione i administrativne aranžmane radi sprečavanja, identifikovanja, eliminisanja ili upravljanja i otkrivanja bilo kakvih sukoba interesa iz tačke 1 Sekcije B.
- (22) Mora se voditi evidencija o svim značajnim prijetnjama nezavisnosti aktivnosti kreditnog rejtinga, uključujući i prijetnje pravilima o analitičarima rejtinga iz Sekcije C, kao i zaštitnim mjerama primijenjenim za ublažavanje tih prijetnji.
- (23) Kreditna agencija mora koristiti odgovarajuće sisteme, resurse i procedure kako bi osigurala kontinuitet i redovnost u obavljanju svojih aktivnosti kreditnog rejtinga.
- (24) Kreditna agencija mora uspostaviti funkciju pregleda odgovornu za periodičnu reviziju svojih metodologija, modela i ključnih pretpostavki rejtinga, uključujući matematičke ili korelacione pretpostavke, i bilo kakve značajne promjene ili modifikacije istih, kao i procjenu prikladnosti tih metodologija, modela i ključnih pretpostavki kada se koriste ili se namjeravaju koristiti za procjenu novih finansijskih instrumenata.
- (25) Funkcija pregleda mora biti nezavisna od poslovnih linija koje su odgovorne za aktivnosti kreditnog rejtinga i izvještavati članovima upravnog ili nadzornog odbora iz tačke 2 ove Sekcije.
- (26) Kreditna agencija mora nadzirati i ocjenjivati adekvatnost i efikasnost svojih sistema, internih kontrolnih mehanizama i aranžmana uspostavljenih u skladu sa ovim Pravilima.

Sekcija B – Operativni zahtjevi

- (1) Kreditna agencija mora jasno i istaknuto prepoznati, ukloniti ili upravljati, te otkriti sve stvarne ili potencijalne sukobe interesa koji bi mogli uticati na analize i procjene svojih analitičara rejtinga, zaposlenih ili bilo kojih drugih lica čije su usluge stavljene na raspolaganje ili pod kontrolu kreditne agencije, a koja su direktno uključena u aktivnosti kreditnog rejtinga, kao i lica koja odobravaju kreditne rejtinge i procjene rejtinga.
- (2) Kreditna agencija mora javno objaviti imena ocijenjenih subjekata ili povezanih trećih strana od kojih prima više od 5% svog godišnjeg prihoda.

- (3) Kreditna agencija ne smije izdavati kreditni rejting ili procjenu rejtinga u sljedećim slučajevima, ili, u slučaju postojećeg kreditnog rejtinga ili procjene, mora odmah otkriti ako je kreditni rejting ili procjena potencijalno pogođena sljedećim:
- 1) Kreditna agencija ili lica iz stava 1 ovog člana, direktno ili indirektno, posjeduju finansijske instrumente ocijenjenog subjekta ili povezane treće strane ili imaju bilo koji drugi direktni ili indirektni vlasnički interes u tom subjektu ili strani, izuzev udjela u diverzifikovanim kolektivnim investicionim šemama, uključujući upravljane fondove poput penzionih fondova ili životnog osiguranja;
 - 2) Akcionar ili član kreditne agencije koji posjeduje 10% ili više kapitala ili prava glasa kreditne agencije, ili na drugi način može vršiti značajan uticaj na poslovne aktivnosti kreditne agencije, posjeduje 10% ili više kapitala ili prava glasa ocijenjenog subjekta ili povezane treće strane, ili bilo koji drugi vlasnički interes u tom ocijenjenom subjektu ili trećoj strani, izuzev udjela u diverzifikovanim kolektivnim investicionim šemama i upravljanim fondovima poput penzionih fondova ili životnog osiguranja, koji ne omogućavaju značajan uticaj na poslovne aktivnosti šeme;
 - 3) Kreditni rejting se izdaje za ocijenjeni subjekt ili povezanu treću stranu koja je direktno ili indirektno povezana s kreditnom agencijom kroz kontrolu;
 - 4) Kreditni rejting se izdaje za ocijenjeni subjekt ili povezanu treću stranu koja posjeduje 10% ili više kapitala ili prava glasa kreditne agencije;
 - 5) Lice iz stava 1 ovog člana je član upravnog ili nadzornog odbora ocijenjenog subjekta ili povezane treće strane;
 - 6) Akcionar ili član kreditne agencije koji posjeduje 10% ili više kapitala ili prava glasa kreditne agencije, ili na drugi način može značajno uticati na poslovne aktivnosti kreditne agencije, je član upravnog ili nadzornog odbora ocijenjenog subjekta ili povezane treće strane;
 - 7) Analitičar rejtinga koji je učestvovao u određivanju kreditnog rejtinga, ili lice koje je odobrilo kreditni rejting, imao je odnos s ocijenjenim subjektom ili povezanim trećim stranama koji može izazvati sukob interesa.
 - (4) Kreditna agencija također mora odmah procijeniti da li postoje razlozi za ponovno ocjenjivanje ili povlačenje postojećeg kreditnog rejtinga ili procjene rejtinga.
 - (5) Kreditna agencija mora otkriti ako je postojeći kreditni rejting ili procjena rejtinga potencijalno pogođen:
 - 1) Akcionar ili član kreditne agencije koji posjeduje 5% ili više kapitala ili prava glasa kreditne agencije, ili na drugi način može značajno uticati na poslovne aktivnosti kreditne agencije, posjeduje 5% ili više kapitala ili prava glasa ocijenjenog subjekta ili povezane treće strane, ili bilo koji drugi vlasnički interes u tom ocijenjenom subjektu ili trećoj strani, izuzev udjela u diverzifikovanim kolektivnim investicionim šemama i upravljanim fondovima poput penzionih fondova ili životnog osiguranja;
 - (b) Akcionar ili član kreditne agencije koji posjeduje 5% ili više kapitala ili prava glasa kreditne agencije, ili na drugi način može značajno uticati na poslovne aktivnosti kreditne agencije, je član upravnog ili nadzornog odbora ocijenjenog subjekta ili povezane treće strane.
 - (6) Pod uslovom da su informacije poznate ili bi trebale biti poznate kreditnoj agenciji, obaveze iz ovog člana se takođe odnose na:
 - 1) indirektno akcionare obuhvaćene članom 10 Direktive 2004/109/EC;
 - 2) kompanije koje direktno ili indirektno kontrolišu ili imaju dominantan uticaj na kreditnu agenciju, a koje su obuhvaćene članom 10 Direktive 2004/109/EC.
 - (7) Kreditna agencija mora osigurati da naknade naplaćene klijentima za pružanje kreditnog rejtinga i pratećih usluga nisu diskriminatorne i da se zasnivaju na stvarnim troškovima. Naknade za usluge kreditnog rejtinga ne smiju zavisiti od nivoa izdatog kreditnog rejtinga ili bilo kojeg drugog rezultata rada.
 - (8) Nijedna kreditna agencija, niti lice koje direktno ili indirektno posjeduje najmanje 5% kapitala ili prava glasa kreditne agencije, ili na drugi način može značajno uticati na poslovne aktivnosti kreditne agencije, ne smije pružati konsultantske ili savjetodavne usluge ocijenjenom subjektu ili povezanoj trećoj strani u vezi s korporativnom ili pravnom strukturom, imovinom, obavezama ili aktivnostima tog ocijenjenog subjekta ili treće strane.
 - (9) Kreditna agencija može pružati usluge osim izdavanja kreditnih rejtinga (prateće usluge). Prateće usluge nisu dio aktivnosti kreditnog rejtinga; one uključuju tržišne prognoze, procjene ekonomskih trendova, analizu cijena i druge opšte analize podataka, kao i povezane distribucijske usluge.
 - (10) Kreditna agencija mora osigurati da pružanje pratećih usluga ne stvara sukobe interesa sa aktivnostima kreditnog rejtinga i mora otkriti u konačnim izvještajima rejtinga sve prateće usluge pružene za ocijenjeni subjekt ili povezanu treću stranu.
 - (11) Kreditna agencija mora osigurati da analitičari rejtinga ili lica koja odobravaju rejtinge ne daju prijedloge ili preporuke, ni formalno ni neformalno, u vezi sa dizajnom sekuritizacionih instrumenata na kojima se očekuje da kreditna agencija izda kreditni rejting.
 - (12) Kreditna agencija mora organizovati svoje kanale izvještavanja i komunikacije tako da osigura nezavisnost lica iz stava 1 ovog člana u odnosu na druge aktivnosti kreditne agencije koje se obavljaju na komercijalnoj osnovi.
 - (13) Kreditna agencija mora voditi odgovarajuće zapise i, gdje je primjenjivo, evidencije svojih aktivnosti kreditnog rejtinga.
 - (14) Zapisi moraju uključivati:
 - 1) za svaku odluku o kreditnom rejtingu i procjeni rejtinga, identitet analitičara koji su učestvovali u određivanju kreditnog rejtinga ili procjene, identitet lica koja su odobrila kreditni rejting ili procjenu, informaciju da li je kreditni rejting bio tražen ili netražen, i datum kada je preduzeta radnja u vezi sa rejtingom;
 - 2) knjigovodstvene zapise o naknadama primljenim od ocijenjenog subjekta ili povezane treće strane ili korisnika rejtinga;
 - 3) knjigovodstvene zapise za svakog pretplatnika na kreditne rejtinge ili povezane usluge;
 - 4) zapise koji dokumentuju uspostavljene procedure i metodologije korišćene od strane kreditne agencije za određivanje kreditnih rejtinga i procjena;
 - 5) interne zapise i dosjee, uključujući neobjavljene informacije i radne materijale, korišćene za donošenje odluka o kreditnom rejtingu i procjeni;
 - 6) izvještaje o analizi kreditnog rizika, izvještaje o kreditnoj procjeni i privatne izvještaje kreditnog rejtinga i interne zapise, uključujući neobjavljene informacije i radne materijale, korišćene za formiranje mišljenja izraženog u tim izvještajima;
 - 7) zapise o procedurama i mjerama koje je kreditna agencija sprovela radi usklađenosti sa ovim Pravilima;
 - 8) kopije internih i eksternih komunikacija, uključujući elektronske komunikacije, primljenih i poslanih od strane kreditne agencije i njenih zaposlenih, koje se odnose na aktivnosti kreditnog rejtinga.
 - (15) Zapisi i evidencije iz tačke 7 stav 14 ovog člana moraju se čuvati u prostorijama registrovane kreditne agencije najmanje pet godina i biti dostupni ESMA na zahtjev.
 - (16) Ako se registracija kreditne agencije povuče, zapisi se moraju čuvati dodatno najmanje tri godine.
 - (17) Zapisi koji sadrže prava i obaveze kreditne agencije i ocijenjenog subjekta ili povezanih trećih strana prema ugovoru o pružanju usluga kreditnog rejtinga moraju se čuvati najmanje tokom trajanja odnosa sa tim ocijenjenim subjektom ili povezanim trećim stranama.

Sekcija C – Pravila o analitičarima rejtinga i drugim licima direktno uključenim u aktivnosti kreditnog rejtinga

- (1) Analitičari rejtinga, zaposleni kreditne agencije, kao i bilo koje drugo lice čije su usluge stavljene na raspolaganje ili pod kontrolu kreditne agencije, a koje je direktno uključeno u aktivnosti kreditnog rejtinga, kao i lica blisko povezana sa njima u smislu člana 1(2) Direktive 2004/72/EC, ne smiju kupovati ili prodavati niti učestvovati u bilo kojoj transakciji u vezi sa bilo kojim finansijskim instrumentom koji je izdao, garantovao ili na drugi način podržao bilo koji ocijenjeni subjekt unutar njihovog primarnog analitičkog područja odgovornosti, osim u okviru ulaganja u diverzifikovane kolektivne investicione šeme, uključujući fondove kojima se upravlja kao što su penzionizirani fondovi ili životno osiguranje.
- (2) Nijedno lice iz stava 1 ovog člana ne smije učestvovati niti na drugi način uticati na određivanje kreditnog rejtinga ili perspektive rejtinga bilo kojeg ocijenjenog subjekta, ukoliko to lice:
 - 1) posjeduje finansijske instrumente ocijenjenog subjekta, osim onih u diverzifikovanim kolektivnim investicionim šemama;

- 2) posjeduje finansijske instrumente bilo kojeg subjekta povezanog sa ocijenjenim subjektom, čije vlasništvo može izazvati ili se općenito može smatrati da izaziva sukob interesa, osim ulaganja u diverzifikovane kolektivne investicione šeme;
- 3) je imao nedavno zaposlenje, poslovni ili drugi odnos sa ocijenjenim subjektom, što može izazvati ili se općenito može smatrati da izaziva sukob interesa.
- (3) Kreditne agencije moraju osigurati da lica iz stava 1 ovog člana:
 - 1) preduzmu sve razumne mjere da zaštite imovinu i evidenciju u posjedu kreditne agencije od prevare, krađe ili zloupotrebe, uzimajući u obzir prirodu, obim i složenost poslovanja i prirodu i obim aktivnosti kreditnog rejtinga;
 - 2) ne otkrivaju informacije o kreditnim rejtingima, mogućim budućim kreditnim rejtingima ili perspektivama rejtinga kreditne agencije, osim ocijenjenom subjektu ili povezanom trećem licu;
 - 3) ne dijele povjerljive informacije povjerene kreditnoj agenciji sa analitičarima rejtinga i zaposlenima bilo kojeg lica koje je direktno ili indirektno povezano kontrolom, kao i sa bilo kojim drugim licem čije su usluge stavljene na raspolaganje ili pod kontrolu bilo kojeg lica direktno ili indirektno povezano kontrolom i koje nije direktno uključeno u aktivnosti kreditnog rejtinga;
 - 4) ne koriste niti dijele povjerljive informacije u svrhu trgovine finansijskim instrumentima ili za bilo koju drugu svrhu osim provođenja aktivnosti kreditnog rejtinga.
- (4) Lica iz stava 1 ovog člana ne smiju tražiti niti primati novac, poklone ili usluge od bilo koga sa kim kreditna agencija posluje.
- (5) Ako lice iz stava 1 ovog člana smatra da je neko drugo lice iz iste kategorije učestvovalo u ponašanju koje smatra nezakonitim, ono mora odmah prijaviti te informacije službeniku za usklađenost (compliance officer) bez negativnih posljedica po sebe.
- (6) Ako analitičar rejtinga prekine radni odnos i pridruži se ocijenjenom subjektu, kojem je bio uključen u ocjenjivanje, ili finansijskoj firmi sa kojom je imao poslove u okviru svojih dužnosti u kreditnoj agenciji, kreditna agencija mora pregledati relevantni rad analitičara u periodu od dvije godine prije njegovog ili njenog odlaska.
- (7) Lice iz stava 1 ovog člana ne smije preuzeti ključnu menadžersku poziciju u ocijenjenom subjektu ili povezanom trećem licu u roku od šest mjeseci od izdavanja kreditnog rejtinga ili perspektive rejtinga.
- (8) U svrhu člana 7 stav 4 ovih Pravila:
 - 1) kreditne agencije moraju osigurati da glavni analitičari rejtinga ne budu uključeni u aktivnosti kreditnog rejtinga vezane za isti ocijenjeni subjekt ili povezano treće lice duže od četiri godine;
 - 2) kreditne agencije koje nisu imenovane od strane izdavaoca ili povezanog trećeg lica, kao i sve kreditne agencije koje izdaju suverene rejtinge, moraju osigurati da:
 - a) analitičari rejtinga ne budu uključeni u aktivnosti kreditnog rejtinga vezane za isti ocijenjeni subjekt ili povezano treće lice duže od pet godina;
 - b) lica koja odobravaju kreditne rejtinge ne budu uključena u aktivnosti kreditnog rejtinga vezane za isti ocijenjeni subjekt ili povezano treće lice duže od sedam godina.
- (9) Lica iz stava 8 tačka 2 ovih Pravila ne smiju učestvovati u aktivnostima kreditnog rejtinga vezanim za ocijenjeni subjekt ili povezano treće lice iz navedenih tačaka unutar dvije godine od završetka perioda utvrđenog u tim tačkama.

Sekcija D – Pravila o prezentaciji kreditnih rejtinga i perspektiva rejtinga

I. Opšte obaveze

- (1) Kreditna agencija mora osigurati da svaki kreditni rejting i perspektiva rejtinga jasno i istaknuto navode ime i radnu poziciju glavnog analitičara rejtinga u datoj aktivnosti kreditnog rejtinga, kao i ime i poziciju lica koje je primarno odgovorno za odobravanje kreditnog rejtinga ili perspektive rejtinga.
- (2) Kreditna agencija mora osigurati da se najmanje:
 - 1) svi značajni izvori, uključujući ocijenjeni subjekt ili, gdje je primjereno, povezano treće lice, koji su korišćeni pri pripremi kreditnog rejtinga ili perspektive rejtinga, navedu zajedno sa informacijom da li je kreditni rejting ili perspektiva rejtinga prethodno otkrivena tom ocijenjenom subjektu ili povezanoj trećoj strani i da li je, nakon te objave, izvršena izmjena prije izdavanja;
 - 2) glavna metodologija ili verzija metodologije koja je korišćena pri određivanju rejtinga bude jasno naznačena, sa referencom na njeno detaljno objašnjenje;
 - 3) dje je kreditni rejting zasnovan na više metodologija, ili gdje bi referenca samo na glavnu metodologiju mogla dovesti do toga da investitori zanemare druge važne aspekte kreditnog rejtinga, uključujući značajne korekcije i odstupanja, kreditna agencija mora u rejtingu objasniti taj podatak i navesti kako su različite metodologije ili ti drugi aspekti uzeti u obzir;
 - 4) značenje svake kategorije rejtinga, definicija nepodmirenja obaveza ili oporavka i sve odgovarajuće upozorenje na rizik, uključujući analizu osjetljivosti relevantnih ključnih pretpostavki rejtinga, kao što su matematičke ili korelacijske pretpostavke, zajedno sa rejtingom u najgorem i najboljem scenariju, budu objašnjeni;
 - 5) datum kada je kreditni rejting prvi put objavljen i kada je posljednji put ažuriran, uključujući sve perspektive rejtinga, bude jasno i istaknuto naznačen;
 - 6) informacije o tome da li se kreditni rejting odnosi na novoizdati finansijski instrument i da li kreditna agencija ocjenjuje finansijski instrument po prvi put;
 - 7) u slučaju perspektive rejtinga, naveden je vremenski horizont u kojem se očekuje promjena kreditnog rejtinga.
- (3) Pri objavljivanju kreditnih rejtinga ili perspektiva rejtinga, kreditne agencije moraju uključiti referencu na istorijske stope nepodmirenja obaveza koje objavljuje ESMA u centralnom registru u skladu sa članom 19 stav 2 ovih Pravila, zajedno sa objašnjenjem značenja tih stopa nepodmirenja.
- (4) Kreditna agencija mora uz otkrivanje metodologija rejtinga, modela i ključnih pretpostavki rejtinga priložiti smjernice koje objašnjavaju pretpostavke, parametre, limite i neizvjesnosti u vezi sa modelima i metodologijama rejtinga korišćenim u kreditnim rejtingima, uključujući simulacije stres scenarija koje je kreditna agencija sproveda prilikom utvrđivanja kreditnih rejtinga, informacije o analizama novčanih tokova na kojima se oslanja ili koje je sproveda i, gdje je primjenjivo, indikaciju o bilo kojoj očekivanoj promjeni kreditnog rejtinga i takve smjernice moraju biti jasne i lako razumljive.
- (5) Kreditna agencija mora informisati ocijenjeni subjekt tokom radnog vremena tog subjekta i najmanje jedan puni radni dan prije objavljivanja kreditnog rejtinga ili perspektive rejtinga i te informacije moraju uključivati glavne razloge na kojima se kreditni rejting ili perspektiva rejtinga temelje, kako bi ocijenjeni subjekt imao priliku da ukaže kreditnoj agenciji na eventualne činjenične greške.
- (6) Kreditna agencija mora jasno i istaknuto navesti, prilikom otkrivanja kreditnih rejtinga ili perspektiva rejtinga, sve karakteristike i ograničenja kreditnog rejtinga ili perspektive rejtinga. Posebno, kreditna agencija mora istaknuto navesti, kada objavljuje kreditni rejting ili perspektivu rejtinga, da li smatra zadovoljavajućim kvalitet informacija dostupnih o ocijenjenom subjektu i u kojoj mjeri je provjerila informacije koje joj je dostavio ocijenjeni subjekt ili povezano treće lice.

- (7) Ako kreditni rejting ili perspektiva rejtinga uključuje tip subjekta ili finansijskog instrumenta za koji su istorijski podaci ograničeni, kreditna agencija mora jasno, na vidnom mjestu, istaknuti ta ograničenja.
- (8) Ako nedostatak pouzdanih podataka, složenost strukture novog tipa finansijskog instrumenta ili kvalitet dostupnih informacija nije zadovoljavajući ili postavlja ozbiljna pitanja u vezi sa sposobnošću kreditne agencije da pruži kredibilan kreditni rejting, kreditna agencija se mora uzdržati od izdavanja kreditnog rejtinga ili povući postojeći rejting.
- (9) Prilikom objave kreditnog rejtinga ili perspektive rejtinga, kreditna agencija mora u svojim saopštenjima za medije ili izvještajima objasniti ključne elemente na kojima se kreditni rejting ili perspektiva rejtinga zasniva.
- (10) Ako bi informacije navedene u st. 1, 2 i 4 ovog člana bile neprimjerene u odnosu na dužinu distribuiranog izvještaja, dovoljno je da se u samom izvještaju jasno i istaknuto navede mjesto na kojem se te informacije mogu direktno i lako pristupiti, uključujući direktnu web vezu na objavu na odgovarajućoj internet stranici kreditne agencije.
- (11) Kreditna agencija mora na svojoj web stranici i u stalnoj komunikaciji sa ESMA objavljivati informacije o svim subjektima ili dugovanjima koja su joj dostavljena radi inicijalne revizije ili preliminarnog ocjenjivanja a takvo objavljivanje se vrši bez obzira na to da li izdavaoci sklapaju ugovor sa kreditnom agencijom za konačni rejting.

II. Dodatne obaveze u vezi sa kreditnim rejtingom sekuritizacionih instrumenata

- (1) Kada kreditna agencija ocjenjuje sekuritizacioni instrument, mora u kreditnom rejtingu dostaviti sve informacije o analizama gubitka i novčanih tokova koje je sprovela ili na koje se oslanja, kao i indikaciju o bilo kojoj očekivanoj promjeni kreditnog rejtinga.
- (2) Kreditna agencija mora navesti nivo ocjene koju je izvršila u vezi sa procesima dubinske provjere (due diligence) na nivou osnovnih finansijskih instrumenata ili drugih sredstava sekuritizacionih instrumenata.
- (3) Kreditna agencija mora otkriti da li je sprovela vlastitu ocjenu tih procesa dubinske provjere ili se oslanjala na procjenu treće strane, uz navođenje kako rezultat takve procjene utiče na kreditni rejting.

III. Dodatne obaveze u vezi sa suverenim rejtingom

- (1) Kada kreditna agencija izdaje suvereni rejting ili povezanu perspektivu rejtinga, mora istovremeno dostaviti detaljan istraživački izvještaj koji objašnjava sve pretpostavke, parametre, limite, neizvjesnosti i sve druge informacije koje su uzete u obzir pri određivanju tog suverenog rejtinga ili perspektive rejtinga i taj izvještaj mora biti javno dostupan, jasan i lako razumljiv.
- (2) Javno dostupan istraživački izvještaj koji prati promjenu u odnosu na prethodni suvereni rejting ili povezanu perspektivu rejtinga mora uključivati najmanje sljedeće:
 - 1) detaljnu ocjenu promjena kvantitativnih pretpostavki koja opravdava razloge promjene rejtinga i njihovu relativnu važnost. Detaljna ocjena treba uključivati opis sledećeg: prihod po glavi stanovnika, rast BDP-a, inflaciju, fiskalni balans, spoljni balans, spoljni dug, pokazatelj ekonomskog razvoja, pokazatelj nepodmirenja obaveza i bilo koji drugi relevantan faktor. Ova analiza treba biti dopunjena relativnom težinom svakog faktora;
 - 2) detaljnu ocjenu promjena kvalitativnih pretpostavki koja opravdava razloge promjene rejtinga i njihovu relativnu težinu;
 - 3) detaljan opis rizika, ograničenja i neizvjesnosti vezanih za promjenu rejtinga;
 - 4) sažetak zapisnika sa sjednice rejting komiteta koji je odlučio o promjeni rejtinga.
- (3) Bez prejudiciranja tačke 3 dijela I Sekcije D Priloga I, kada kreditna agencija izdaje suverene rejtinge ili povezane perspektive rejtinga, mora ih objaviti u skladu sa članom 14 ovih Pravila, nakon završetka radnog vremena regulisanih tržišta i najmanje jedan sat prije njihovog otvaranja.
- (4) Bez prejudiciranja tačke 5 dijela I Sekcije D Priloga I, prema kojoj, pri objavljivanju kreditnog rejtinga, kreditna agencija objašnjava ključne elemente na kojima se rejting zasniva, i iako nacionalne politike mogu biti element koji utiče na suvereni rejting, preporuke politike, propisi ili smjernice za ocijenjene subjekte, uključujući države ili regionalne i lokalne vlasti država, ne smiju biti dio suverenih rejtinga ili perspektiva rejtinga.

Sekcija E – Otkrivanje informacija

I. Opšte otkrivanje informacija

- (1) Kreditna agencija mora generalno otkriti činjenicu da je registrovana u skladu sa ovim Pravilima i sljedeće informacije:
 - 1) sve stvarne i potencijalne sukobe interesa navedene u tački 1 Sekcije B;
 - 2) spisak svojih dodatnih usluga (ancillary services);
 - 3) politiku kreditne agencije u vezi sa objavljivanjem kreditnih rejtinga i drugih povezanih komunikacija, uključujući perspektive rejtinga;
 - 4) opštu prirodu svojih aranžmana o naknadama;
 - 5) metodologije, opis modela i ključnih pretpostavki rejtinga, kao što su matematičke ili korelacijske pretpostavke, korišćenih u njenim aktivnostima kreditnog rejtinga, uključujući i značajne promjene u tim metodologijama;
 - 6) svaku značajnu modifikaciju svojih sistema, resursa ili procedura; i
 - 7) gdje je relevantno, njen kodeks ponašanja.

II. Periodično otkrivanje informacija

- (1) Kreditna agencija mora periodično otkrivati sljedeće informacije:
 - 1) svakih šest mjeseci – podaci o istorijskim stopama nepodmirenja obaveza za njene kategorije rejtinga, uz razlikovanje glavnih geografskih područja izdavaoca i informaciju o tome da li su stope nepodmirenja u tim kategorijama mijenjale tokom vremena;
 - 2) godišnje – sljedeće informacije:
 - a) spisak naknada naplaćenih svakom klijentu za pojedinačne kreditne rejtinge i sve dodatne usluge;
 - b) politiku cijena kreditne agencije, uključujući strukturu naknada i kriterijume cijena u vezi sa kreditnim rejtingom za različite klase imovine;
 - c) spisak onih klijenata kreditne agencije čiji doprinos u stopi rasta prihoda kreditne agencije u prethodnoj finansijskoj godini premašuje stopu rasta ukupnih prihoda kreditne agencije u toj godini za faktor veći od 1,5. Takav klijent će biti uključen u spisak samo ako je u toj godini učestvovao sa više od 0,25 % ukupnih globalnih prihoda kreditne agencije;
 - d) spisak kreditnih rejtinga izdatih tokom godine, sa naznakom udjela neformalnih (nesolicitiranih) kreditnih rejtinga među njima.

- (2) Za potrebe ove tačke, "klijent" znači subjekt, njegove podružnice i povezane subjekte u kojima subjekt ima učešće od više od 20 %, kao i sve druge subjekte u vezi sa kojima je pregovarao o strukturi izdavanja duga u ime klijenta i gdje je naknada, direktno ili indirektno, plaćena kreditnoj agenciji za ocjenu tog izdavanja duga.

III. Izvještaj o transparentnosti

- (1) Kreditna agencija mora godišnje učiniti dostupnim sljedeće informacije:
- 1) detaljne informacije o pravnoj strukturi i vlasništvu kreditne agencije, uključujući informacije o učešćima u smislu članova 9 i 10 Direktive 2004/109/EC Evropskog parlamenta i Savjeta od 15. decembra 2004. o harmonizaciji zahtjeva za transparentnost u vezi sa informacijama o izdavaocima čije su hartije od vrijednosti primljene u trgovinu na regulisanom tržištu;
 - 2) opis internih kontrolnih mehanizama koji osiguravaju kvalitet njenih aktivnosti kreditnog rejtinga;
 - 3) statistiku o raspodjeli zaposlenih na nove kreditne rejtinge, revizije kreditnih rejtinga, procjenu metodologija ili modela i rukovodstvo, kao i o raspodjeli zaposlenih po aktivnostima rejtinga u odnosu na različite klase imovine (korporativne – strukturisane finansije – suvereni);
 - 4) opis politike vođenja evidencije;
 - 5) rezultate godišnje interne revizije nezavisne funkcije usklađenosti (compliance function);
 - 6) opis politike rotacije menadžmenta i analitičara rejtinga;
 - 7) finansijske informacije o prihodima kreditne agencije, uključujući ukupni promet, razdvojeno po naknadama od kreditnog rejtinga i dodatnih usluga sa detaljnim opisom svakog od njih, uključujući prihode ostvarene od dodatnih usluga pruženih klijentima kreditnih rejtinga i raspodjelu naknada po kreditnim rejtingima različitih klasa imovine. Informacije o ukupnom prometu takođe treba da uključuju geografsku raspodjelu tog prometa na prihode ostvarene u EU i globalne prihode;
 - 8) izjavu o upravljanju (governance statement) u smislu člana 46a(1) Direktive Savjeta 78/660/EEC od 25. jula 1978. o godišnjim računima određenih tipova preduzeća. Za potrebe te izjave, informacije iz člana 46a(1)(d) te Direktive moraju biti pružene od strane kreditne agencije, bez obzira na to da li je podložna Direktivi 2004/25/EC Evropskog parlamenta i Savjeta od 21. aprila 2004. o preuzimanjima.

PRILOG II INFORMACIJE KOJE TREBA PRILOŽITI U PRIJAVI ZA REGISTRACIJU

- (1) Agencija za kreditni rejting prilikom podnošenja prijave za registraciju mora dostaviti sljedeće informacije:
- 1) Puno ime agencije za kreditni rejting i adresa registrovanog sjedišta unutar Unije.
 - 2) Ime i kontakt podaci kontakt osobe i službenika za usklađenost (compliance officer).
 - 3) Pravni status agencije.
 - 4) Klasa kreditnih rejtinga za koju agencija podnosi zahtjev za registraciju.
 - 5) Struktura vlasništva.
 - 6) Organizaciona struktura i korporativno upravljanje (corporate governance).
 - 7) Finansijski resursi potrebni za obavljanje aktivnosti kreditnog rejtinga.
 - 8) Osoblje agencije za kreditni rejting i njegovo stručno znanje.
 - 9) Informacije o zavisnim društvima (subsidiaries) agencije za kreditni rejting.
 - 10) Opis procedura i metodologija koje se koriste za izdavanje i pregled kreditnih rejtinga.
 - 11) Politike i procedure za identifikaciju, upravljanje i objavljivanje sukoba interesa.
 - 12) Informacije o analitičarima rejtinga (rating analysts).
 - 13) Ugovorni aranžmani o naknadama i ocjeni učinka (compensation and performance evaluation).
 - 14) Usluge osim aktivnosti kreditnog rejtinga koje agencija namjerava pružati.
 - 15) Program poslovanja, uključujući pokazatelje gdje se očekuje obavljanje glavnih poslovnih aktivnosti, otvaranje podružnica i vrstu planiranog poslovanja.
 - 16) Dokumenti i detaljne informacije u vezi sa očekivanom upotrebom endorsement-a.
 - 17) Dokumenti i detaljne informacije u vezi sa očekivanim aranžmanima za outsourcing, uključujući informacije o subjektima koji preuzimaju funkcije outsourcinga.

PRILOG III Spisak povreda na koje se odnose Član 40 i Član 52 ovih Pravila

I. Povrede u vezi sa sukobom interesa, organizacionim ili operativnim zahtjevima

- (1) Agencija za kreditni rejting krši član 4(3) tako što odobrava kreditni rejting izdat u trećoj zemlji bez poštovanja uslova iz tog stavka, osim ako je razlog za tu povredu van znanja ili kontrole agencije za kreditni rejting.
- (2) Agencija za kreditni rejting krši član 4(4) koristeći odobrenje kreditnog rejtinga izdatog u trećoj zemlji s namjerom da izbjegne zahtjeve ovih Pravila.
- (3) Agencija za kreditni rejting krši član 6(2), u vezi sa tačkom 1 Sekcije A Priloga I, ne osnivajući administrativni ili nadzorni odbor.
- (4) Agencija za kreditni rejting krši član 6(2), u vezi sa prvim stavom tačke 2 Sekcije A Priloga I, tako što ne osigurava da interesi njenog poslovanja ne narušavaju nezavisnost ili tačnost aktivnosti kreditnog rejtinga.
- (5) Agencija za kreditni rejting krši član 6(2), u vezi sa drugim stavom tačke 2 Sekcije A Priloga I, tako što imenuje viši menadžment koji nije od dobre reputacije, dovoljno kvalifikovan ili iskusen, ili ne može osigurati sigurno i razborito upravljanje agencijom za kreditni rejting.
- (6) Agencija za kreditni rejting krši član 6(2), u vezi sa trećim stavom tačke 2 Sekcije A Priloga I, ne imenujući potrebni broj nezavisnih članova administrativnog ili nadzornog odbora.
- (7) Agencija za kreditni rejting krši član 6(2), u vezi sa četvrtim stavom tačke 2 Sekcije A Priloga I, tako što postavlja sistem kompenzacija za nezavisne članove administrativnog ili nadzornog odbora koji je vezan za poslovne rezultate agencije ili nije organizovan da osigura nezavisnost njihove prosudbe; ili tako što postavlja mandat nezavisnim članovima odbora na period duži od pet godina ili za obnovljivi mandat; ili tako što razrješava nezavisnog člana odbora osim u slučaju nepravilnog ponašanja ili profesionalnog neispunjavanja zadataka.
- (8) Agencija za kreditni rejting krši član 6(2), u vezi sa petim stavom tačke 2 Sekcije A Priloga I, tako što imenuje članove odbora koji nemaju dovoljno stručnosti u finansijskim uslugama; ili, kada agencija izdaje kreditne rejtinge za instrumenata sekuritizacije, ne imenuje barem jednog nezavisnog člana i jednog drugog člana odbora koji posjeduje dubinsko znanje i iskustvo na višem nivou o tržištima instrumenata sekuritizacije.

- (9) Agencija za kreditni rejting krši član 6(2), u vezi sa šestim stavom tačke 2 Sekcije A Priloga I, tako što ne osigurava da nezavisni članovi odbora obavljaju zadatke praćenja bilo kojih pitanja navedenih u šestom stavu te tačke.
- (10) Agencija za kreditni rejting krši član 6(2), u vezi sa sedmim stavom tačke 2 Sekcije A Priloga I, tako što ne osigurava da nezavisni članovi odbora periodično iznose svoje mišljenje o pitanjima iz šestog stava te tačke odboru ili ne čine ta mišljenja dostupnim ESMA na zahtjev.
- (11) Agencija za kreditni rejting krši član 6(2), u vezi sa tačkom 3 Sekcije A Priloga I, tako što ne uspostavlja odgovarajuće politike ili procedure za osiguranje poštovanja svojih obaveza po ovoj Regulaciji.
- (12) Agencija za kreditni rejting krši član 6(2), u vezi sa tačkom 4 Sekcije A Priloga I, tako što nema pouzdane administrativne ili računovodstvene procedure, interne mehanizme kontrole, efikasne procedure procjene rizika ili efikasne kontrolne ili zaštitne aranžmane za upravljanje ICT sistemima u skladu sa Regulacijom (EU) 2022/2554; ili tako što ne implementira ili održava procedure donošenja odluka ili organizacione strukture kako je zahtijevano tom tačkom.
- (13) Agencija za kreditni rejting krši član 6(2), u vezi sa tačkom 5 Sekcije A Priloga I, tako što ne uspostavlja ili ne održava stalnu i efikasnu funkciju usklađenosti (compliance function) koja funkcioniše nezavisno.
- (14) Agencija za kreditni rejting krši član 6(2), u vezi sa prvim stavom tačke 6 Sekcije A Priloga I, tako što ne osigurava da su ispunjeni uslovi koji omogućavaju funkciji usklađenosti da pravilno i nezavisno obavlja svoje odgovornosti, kako je navedeno u prvom stavu te tačke.
- (15) Agencija za kreditni rejting krši član 6(2), u vezi sa tačkom 7 Sekcije A Priloga I, tako što ne uspostavlja odgovarajuće i efikasne organizacione ili administrativne aranžmane za sprječavanje, identifikovanje, eliminisanje ili upravljanje i otkrivanje bilo kakvih sukoba interesa navedenih u tački 1 Sekcije B Priloga I, ili ne vodi evidenciju svih značajnih prijetnji nezavisnosti aktivnosti kreditnog rejtinga, uključujući prijetnje pravilima o analitičarima rejtinga iz Sekcije C Priloga I, kao i mjere zaštite primijenjene za ublažavanje tih prijetnji.
- (16) Agencija za kreditni rejting krši član 6(2), u vezi sa tačkom 8 Sekcije A Priloga I, tako što ne koristi odgovarajuće sisteme, resurse ili procedure za osiguranje kontinuiteta i redovnosti u obavljanju aktivnosti kreditnog rejtinga.
- (17) Agencija za kreditni rejting krši član 6(2), u vezi sa tačkom 9 Sekcije A Priloga I, tako što ne uspostavlja funkciju revizije koja:
 - (a) je odgovorna za periodični pregled metodologija, modela i ključnih pretpostavki rejtinga ili bilo kojih značajnih izmjena ili modifikacija istih, ili prikladnost tih metodologija, modela ili ključnih pretpostavki kada se koriste ili namjeravaju koristiti za procjenu novih finansijskih instrumenata;
 - (b) je nezavisna od poslovnih jedinica odgovornih za aktivnosti kreditnog rejtinga;
 - (c) izvještava članove administrativnog ili nadzornog odbora.
- (18) Agencija za kreditni rejting krši član 6(2), u vezi sa tačkom 10 Sekcije A Priloga I, tako što ne nadzire ili ne procjenjuje adekvatnost i efikasnost svojih sistema, internih kontrola i aranžmana uspostavljenih u skladu sa ovom Regulacijom ili ne preduzima odgovarajuće mjere za otklanjanje nedostataka.
- (19) Agencija za kreditni rejting krši član 6(2), u vezi sa tačkom 1 Sekcije B Priloga I, tako što ne identifikuje, ne eliminiše, ili ne upravlja i ne otkriva jasno ili istaknuto bilo kakve stvarne ili potencijalne sukobe interesa koji mogu uticati na analize ili prosudbe njenih analitičara rejtinga, zaposlenih ili bilo koje druge fizičke osobe čije usluge su na raspolaganju ili pod kontrolom agencije i koja je direktno uključena u aktivnosti kreditnog rejtinga ili osoba koje odobravaju kreditne rejtinge i perspektive rejtinga.
- (20) Agencija za kreditni rejting krši član 6(2), u vezi sa prvim stavom tačke 3 Sekcije B Priloga I, tako što izdaje kreditni rejting ili perspektivu rejtinga u bilo kojoj od okolnosti navedenih u prvom stavu te tačke ili, u slučaju postojećeg kreditnog rejtinga ili perspektive rejtinga, ne otkriva odmah da je kreditni rejting ili perspektiva rejtinga potencijalno pogođena tim okolnostima.
- (21) 20a. Agencija za kreditni rejting krši član 6(2), u vezi sa tačkom 3a Sekcije B Priloga I, tako što ne otkriva da postojeći kreditni rejting ili perspektiva rejtinga potencijalno mogu biti pogođeni bilo kojom od okolnosti navedenih u slovima (a) i (b) te tačke.
- (22) Agencija za kreditni rejting krši član 6(2), u vezi sa drugim stavom tačke 3 Sekcije B Priloga I, tako što odmah ne procjenjuje da li postoje razlozi za promjenu (re-rating) ili povlačenje postojećeg kreditnog rejtinga ili perspektive rejtinga.
- (23) Agencija za kreditni rejting krši član 6(2), u vezi sa prvim stavom tačke 4 Sekcije B Priloga I, tako što daje rejting subjektima kada agencija za kreditni rejting ili bilo koja osoba koja direktno ili indirektno posjeduje najmanje 5 % kapitala ili prava glasa u toj agenciji, ili je na drugi način u mogućnosti da vrši značajan uticaj na poslovne aktivnosti agencije, pruža konsultantske ili savjetodavne usluge toj ocijenjenoj jedinici ili povezanom trećem licu u vezi sa korporativnom ili pravnom strukturom, imovinom, obavezama ili aktivnostima te ocijenjene jedinice ili povezanog trećeg lica.
- (24) 33. Agencija za kreditni rejting krši član 6a(1) kada jedan od njenih akcionara ili članova koji posjeduje najmanje 5 % kapitala ili prava glasa u toj agenciji ili u preduzeću koje ima moć kontrole ili dominantnog uticaja nad tom agencijom, prekrši neku od zabrana navedenih u slovima (a) do (e) tog stava, osim zabrane iz slova (a) za udjele u diversifikovanim kolektivnim investicionim šemama, uključujući upravljane fondove poput penzionih fondova ili životnog osiguranja, pod uslovom da ti udjeli ne stavljaju akcionara ili člana agencije u poziciju da vrši značajan uticaj na poslovne aktivnosti tih šema.
- (25) Agencija za kreditni rejting krši član 6(2), u vezi sa prvom dijelom trećeg stavka tačke 4 Sekcije B Priloga I, tako što ne osigurava da pružanje dodatne (pomoćne) usluge ne predstavlja sukob interesa sa aktivnostima kreditnog rejtinga.
- (26) Agencija za kreditni rejting krši član 6(2), u vezi sa tačkom 5 Sekcije B Priloga I, tako što ne osigurava da analitičari rejtinga ili osobe koje odobravaju rejtinge ne daju prijedloge ili preporuke u vezi sa dizajnom instrumenata sekuritizacije na kojima se očekuje da agencija izdaje kreditni rejting.
- (27) Agencija za kreditni rejting krši član 6(2), u vezi sa tačkom 6 Sekcije B Priloga I, tako što ne dizajnira svoje kanale izvještavanja ili komunikacije na način koji osigurava nezavisnost osoba iz tačke 1 Sekcije B od drugih komercijalnih aktivnosti agencije.
- (28) Agencija za kreditni rejting krši član 6(2), u vezi sa drugim stavom tačke 8 Sekcije B Priloga I, tako što ne čuva evidenciju najmanje tri godine nakon povlačenja svoje registracije.
- (29) 26a. Agencija za kreditni rejting koja je sklopila ugovor za izdavanje kreditnih rejtinga na re-sekuritizacijama krši član 6b(1) tako što izdaje kreditne rejtinge na novim re-sekuritizacijama sa osnovnom imovinom istog originalnog izdavaoca tokom perioda dužeg od četiri godine.
- (30) 26b. Agencija za kreditni rejting koja je sklopila ugovor za izdavanje kreditnih rejtinga na re-sekuritizacijama krši član 6b(3) tako što sklapa novi ugovor za izdavanje kreditnih rejtinga na re-sekuritizacijama sa osnovnom imovinom istog originalnog izdavaoca na period jednak trajanju prethodnog ugovora iz stavova 1 i 2 Člana 6b, ali ne duži od četiri godine.
- (31) Agencija za kreditni rejting krši član 7(1) tako što ne osigurava da analitičari rejtinga, njeni zaposleni ili bilo koja druga fizička osoba čije usluge su na raspolaganju ili pod kontrolom agencije, a koja je direktno uključena u aktivnosti kreditnog rejtinga, posjeduje odgovarajuće znanje i iskustvo za dodijeljene zadatke.
- (32) Agencija za kreditni rejting krši član 7(2) tako što ne osigurava da osoba iz Člana 7(1) ne započinje niti učestvuje u pregovorima o naknadama ili plaćanjima sa bilo kojom ocijenjenom jedinicom, povezanim trećim licem ili bilo kojom osobom direktno ili indirektno povezanim sa ocijenjenom jedinicom putem kontrole.

- (33) Agencija za kreditni rejting krši član 7(3), u vezi sa tačkom 3(a) Sekcije C Priloga I, tako što ne osigurava da osoba iz tačke 1 te Sekcije preduzima sve razumne mjere za zaštitu imovine ili evidencije u posjedu agencije od prevare, krađe ili zloupotrebe, uzimajući u obzir prirodu, obim i složenost njenog poslovanja i prirodu i opseg aktivnosti kreditnog rejtinga.
- (34) Agencija za kreditni rejting krši član 7(3), u vezi sa tačkom 5 Sekcije C Priloga I, tako što nameće negativne posljedice osobi iz tačke 1 te Sekcije kada ta osoba prijavi službeniku za usklađenost informaciju da je druga osoba iz te tačke postupila protivno zakonu.
- (35) Agencija za kreditni rejting krši član 7(3), u vezi sa tačkom 6 Sekcije C Priloga I, tako što ne preispituje relevantni rad analitičara rejtinga u dvije godine prije njegovog/ njenog napuštanja agencije, kada analitičar prekida radni odnos i pridružuje se ocijenjenoj jedinici ili finansijskoj firmi sa kojom je imao poslovne kontakte u okviru svojih dužnosti u agenciji.
- (36) Agencija za kreditni rejting krši član 7(3), u vezi sa tačkom 1 Sekcije C Priloga I, tako što ne osigurava da osoba iz te tačke ne kupuje, prodaje ili učestvuje u transakcijama u bilo kojem finansijskom instrumentu navedenom u toj tački.
- (37) Agencija za kreditni rejting krši član 7(3), u vezi sa tačkom 2 Sekcije C Priloga I, tako što ne osigurava da osoba iz tačke 1 te Sekcije ne učestvuje niti utiče na određivanje kreditnog rejtinga ili perspektive rejtinga, kako je navedeno u tački 2 te Sekcije.
- (38) Agencija za kreditni rejting krši član 7(3), u vezi sa slovima (b), (c) i (d) tačke 3 Sekcije C Priloga I, tako što ne osigurava da osoba iz tačke 1 te Sekcije ne otkriva, ne koristi ili ne dijeli informacije, kako je navedeno u tim slovima.
- (39) Agencija za kreditni rejting krši član 7(3), u vezi sa tačkom 4 Sekcije C Priloga I, tako što ne osigurava da osoba iz tačke 1 te Sekcije ne traži niti prihvata novac, poklone ili povlastice od bilo koga sa kim agencija posluje.
- (40) Agencija za kreditni rejting krši član 7(3), u vezi sa tačkom 7 Sekcije C Priloga I, tako što ne osigurava da osoba iz tačke 1 te Sekcije ne preuzme ključnu menadžersku poziciju u ocijenjenoj jedinici ili povezanom trećem licu u roku od šest mjeseci od izdavanja kreditnog rejtinga ili perspektive rejtinga.
- (41) Agencija za kreditni rejting krši član 7(4), u vezi sa slovom (a) prvog stavka tačke 8 Sekcije C Priloga I, tako što ne osigurava da vodeći analitičar rejtinga nije uključen u aktivnosti kreditnog rejtinga povezane sa istom ocijenjenom jedinicom ili njenim povezanim trećim licima duže od četiri godine.
- (42) Agencija za kreditni rejting krši član 7(4), u vezi sa stavkom (i) slova (b) prvog stavka tačke 8 Sekcije C Priloga I, tako što ne osigurava da, kada pruža neprovocirane kreditne rejtinge ili rejtinge suverenih obveznica, analitičar rejtinga nije uključen u aktivnosti kreditnog rejtinga povezane sa istom ocijenjenom jedinicom ili povezanom trećom stranom duže od pet godina.
- (43) Agencija za kreditni rejting krši član 7(4), u vezi sa stavkom (ii) slova (b) prvog stavka tačke 8 Sekcije C Priloga I, tako što ne osigurava da, kada pruža neprovocirane kreditne rejtinge ili rejtinge suverenih obveznica, osoba koja odobrava kreditni rejting nije uključena u aktivnosti kreditnog rejtinga povezane sa istom ocijenjenom jedinicom ili povezanom trećom stranom duže od sedam godina.
- (44) Agencija za kreditni rejting krši član 7(4), u vezi sa drugim stavom tačke 8 Sekcije C Priloga I, tako što ne osigurava da osoba iz stavova (a) i (b) prvog stavka te tačke nije uključena u aktivnosti kreditnog rejtinga povezane sa ocijenjenom jedinicom ili povezanom trećom stranom u roku od dvije godine od završetka perioda navedenih u tim stavovima.
- (45) Agencija za kreditni rejting krši član 7(5) tako što uvodi naknade ili procjenu učinka koja zavisi od iznosa prihoda koje agencija ostvaruje od ocijenjenih jedinica ili povezanih trećih lica.
- (46) Agencija za kreditni rejting krši član 8(2) tako što ne usvaja, ne primjenjuje ili ne sprovodi odgovarajuće mjere da osigura da su kreditni rejtingi i perspektive rejtinga koje izdaje zasnovani na temeljnoj analizi svih dostupnih informacija koje su relevantne za njenu analizu u skladu sa primjenjivim metodologijama ocjenjivanja.
- (47) 42a. Agencija za kreditni rejting krši član 8(2) tako što koristi informacije koje izlaze iz okvira Člana 8(2).
- (48) 42b. Agencija za kreditni rejting krši član 8(2a) tako što izdaje promjene u kreditnim rejtingima koje nisu u skladu sa njenim objavljenim metodologijama ocjenjivanja.
- (49) Agencija za kreditni rejting krši član 8(3) tako što ne koristi metodologije ocjenjivanja koje su rigorozne, sistematične, kontinuirane i podložne validaciji na osnovu istorijskog iskustva, uključujući back-testing.
- (50) Agencija za kreditni rejting krši prvi stav Člana 8(4) tako što odbija izdati kreditni rejting subjekta ili finansijskog instrumenta zato što je dio tog subjekta ili finansijskog instrumenta prethodno ocijenila druga agencija za kreditni rejting.
- (51) Agencija za kreditni rejting krši drugi stav Člana 8(4) tako što ne evidentira sve slučajeve kada se u procesu ocjenjivanja odmiče od postojećih kreditnih rejtinga pripremljenih od strane druge agencije za kreditni rejting u vezi sa osnovnom imovinom ili instrumentima sekuritizacije, ili ne daje opravdanje za različitu procjenu.
- (52) Agencija za kreditni rejting krši prvi stav prvog podstavka Člana 8(5) tako što ne prati svoje kreditne rejtinge, osim suverenih rejtinga, ili ne preispituje svoje kreditne rejtinge, osim suverenih, ili metodologije ocjenjivanja na kontinuiranoj osnovi ili najmanje jednom godišnje.
- (53) 46a. Agencija za kreditni rejting krši drugi podstavak Člana 8(5), u vezi sa prvim stavom prvog podstavka Člana 8(5), tako što ne prati svoje suverene rejtinge ili ih ne preispituje kontinuirano ili najmanje svakih šest mjeseci.
- (54) Agencija za kreditni rejting krši drugi stav Člana 8(5) tako što ne uspostavlja unutrašnje aranžmane za praćenje uticaja promjena u makroekonomskim ili finansijskim tržišnim uslovima na kreditne rejtinge.
- (55) Agencija za kreditni rejting krši tačku (b) Člana 8(6), kada su metodologije, modeli ili ključne pretpostavke ocjenjivanja promijenjeni, tako što ne preispituje pogođene kreditne rejtinge u skladu sa tom tačkom, ili tako što ne stavlja te rejtinge pod nadzor u međuvremenu.
- (56) Agencija za kreditni rejting krši tačku (c) Člana 8(6) tako što ne izvršava re-rating kreditnog rejtinga koji je zasnovan na metodologijama, modelima ili ključnim pretpostavkama ocjenjivanja koje su promijenjene, kada ukupan kombinovani efekat tih promjena utiče na taj kreditni rejting.
- (57) 49a. Agencija za kreditni rejting krši tačku (c) Člana 8(6), u vezi sa tačkom (c) Člana 8(7), tako što ne izvršava re-rating kreditnog rejtinga kada greške u metodologijama ocjenjivanja ili u njihovoj primjeni utiču na taj kreditni rejting.
- (58) Agencija za kreditni rejting krši član 9 tako što prepušta outsourcing važnih operativnih funkcija na način koji materijalno narušava kvalitet unutrašnje kontrole agencije ili sposobnost ESMA da nadzire usklađenost agencije sa obavezama iz ove Uredbe.
- (59) Agencija za kreditni rejting krši član 10(2), u vezi sa drugim stavom tačke 4 dijela I Sekcije D Priloga I, tako što izdaje kreditni rejting ili ne povlači postojeći rejting u slučaju kada nedostatak pouzdanih podataka, složenost strukture novog tipa finansijskog instrumenta ili kvalitet dostupnih informacija nije zadovoljavajući ili postavlja ozbiljna pitanja u vezi sa sposobnošću agencije da izda vjerodostojan kreditni rejting.
- (60) Agencija za kreditni rejting krši član 10(6) tako što koristi ime ESMA ili bilo kojeg nadležnog tijela na način koji bi ukazivao ili sugerisao podršku ili odobrenje od strane ESMA ili nadležnog tijela za kreditne rejtinge ili bilo koje aktivnosti kreditnog rejtinga agencije.
- (61) Agencija za kreditni rejting krši član 13 tako što naplaćuje naknadu za informacije pružene u skladu sa Članovima 8 do 12.
- (62) Agencija za kreditni rejting, kada je pravno lice osnovano u Uniji, krši član 14(1) tako što ne podnosi zahtjev za registraciju u svrhu Člana 2(1).
- (63) Agencija za kreditni rejting krši član 14(3) tako što ne objavljuje na svojoj web stranici ili ne dostavlja ESMA godišnje, u skladu sa tačkom 3 dijela II Sekcije D Priloga I, kalendar na kraju decembra za narednih 12 mjeseci, postavljajući najviše tri datuma koji padaju u petak za objavu

neprovociranih suverenih rejtinga i povezanih perspektiva, i postavljajući datume koji padaju u petak za objavu provociranih suverenih rejtinga i povezanih perspektiva.

- (64) Agencija za kreditni rejting krši član 14(4) tako što odstupa od objavljenog kalendara kada to nije neophodno za ispunjenje obaveza iz Člana 8(2), Člana 10(1) ili Člana 11(1), ili tako što ne pruža detaljno objašnjenje razloga odstupanja od objavljenog kalendara.
- (65) Agencija za kreditni rejting krši član 10(2), u vezi sa tačkom 3 dijela III Sekcije D Priloga I, tako što objavljuje suvereni rejting ili povezanu perspektivu rejtinga tokom radnog vremena regulisanih tržišta ili manje od jednog sata prije njihovog otvaranja.
- (66) Agencija za kreditni rejting krši član 10(2), u vezi sa tačkom 4 dijela III Sekcije D Priloga I, tako što uključuje političke preporuke, uputstva ili smjernice ocijenjenim subjektima, uključujući države ili regionalne ili lokalne vlasti, kao dio suverenog rejtinga ili povezane perspektive.
- (67) Agencija za kreditni rejting krši član 14(2) tako što temelji svoje javne komunikacije koje se odnose na promjene u suverenim rejtingima, a koje nisu kreditni rejting, perspektiva rejtinga ili prateći saopšteni press release, kako je navedeno u tački 5 dijela I Sekcije D Priloga I, na informacijama unutar sfere ocijenjene jedinice, gdje su takve informacije otkrivene bez njenog pristanka, osim ako su dostupne iz opšte dostupnih izvora ili ako ne postoje legitimni razlozi da ocijenjena jedinica ne da svoj pristanak za objavu informacija.
- (68) Agencija za kreditni rejting krši član 14(1) tako što ne izdaje pojedinačne javno dostupne izvještaje o državama kada najavljuje reviziju određene grupe zemalja.
- (69) Agencija za kreditni rejting krši tačku 1 dijela III Sekcije D Priloga I tako što izdaje suvereni rejting ili povezanu perspektivu bez istovremenog pružanja detaljnog istraživačkog izvještaja koji objašnjava sve pretpostavke, parametre, granice i nesigurnosti i sve druge informacije uzete u obzir pri određivanju tog suverenog rejtinga ili perspektive, ili tako što taj izvještaj ne čini javno dostupnim, jasnim i lako razumljivim.
- (70) Agencija za kreditni rejting krši tačku 2 dijela III Sekcije D Priloga I tako što ne izdaje javno dostupan istraživački izvještaj koji prati promjenu u odnosu na prethodni suvereni rejting ili povezanu perspektivu, ili tako što u tom izvještaju ne uključuje najmanje informacije navedene u tačkama 2(a) do (d) dijela III Sekcije D Priloga I.

II. Prekršaji u vezi sa preprekama nadzornih aktivnosti

- (1) Agencija za kreditni rejting krši član 6(2), u vezi sa tačkom 7 Sekcije B Priloga I, tako što ne organizuje evidenciju ili audit tragove svojih aktivnosti kreditnog rejtinga u skladu sa tim odredbama.
- (2) Agencija za kreditni rejting krši član 6(2), u vezi sa prvim stavom tačke 8 Sekcije B Priloga I, tako što ne čuva evidenciju ili audit tragove iz tačke 7 te Sekcije u svojim prostorijama najmanje pet godina ili tako što ne stavlja na raspolaganje tu evidenciju ili audit tragove ESMA na zahtjev.
- (3) Agencija za kreditni rejting krši član 6(2), u vezi sa tačkom 9 Sekcije B Priloga I, tako što ne čuva evidenciju koja prikazuje odgovarajuća prava i obaveze agencije ili ocijenjene jedinice ili njenih povezanih trećih lica prema ugovoru o pružanju usluga kreditnog rejtinga za trajanje odnosa sa tom ocijenjenom jedinicom ili njenim povezanim trećim licem.
- (4) 3a. Agencija za kreditni rejting krši član 14(3) tako što ne obavještava ESMA o namjeravanim materijalnim promjenama postojećih metodologija rejtinga, modela ili ključnih pretpostavki ocjenjivanja, ili o predloženim novim metodologijama, modelima ili ključnim pretpostavkama, kada objavljuje metodologije ocjenjivanja na svojoj web stranici u skladu sa Članom 8(5a).
- (5) 3b. Agencija za kreditni rejting krši član 8(5a) tako što ne objavljuje na svojoj web stranici predložene nove metodologije rejtinga ili predložene materijalne promjene metodologija koje bi mogle uticati na kreditni rejting, zajedno sa objašnjenjem razloga i posljedica tih promjena.
- (6) 3c. Agencija za kreditni rejting krši tačku (a) Člana 8(7) tako što ne obavještava ESMA o otkrivenim greškama u svojim metodologijama rejtinga ili u njihovoj primjeni, ili tako što ne objašnjava njihov uticaj na kreditne rejtinge, uključujući potrebu za preispitivanjem izdatih kreditnih rejtinga.
- (7) Agencija za kreditni rejting krši član 11(2) tako što ne stavlja na raspolaganje tražene informacije ili ne pruža te informacije u traženom formatu kako je navedeno u tom stavu.
- (8) 4a. Agencija za kreditni rejting krši član 11a(1) tako što ne stavlja na raspolaganje tražene informacije ili ne pruža te informacije u traženom formatu kako je navedeno u tom stavu.
- (9) Agencija za kreditni rejting krši član 11(3), u vezi sa tačkom 2 dijela I Sekcije E Priloga I, tako što ne dostavlja ESMA spisak svojih pomoćnih usluga.
- (10) Agencija za kreditni rejting krši drugi podstav Člana 14(3) tako što ne obavještava ESMA o bilo kakvim materijalnim promjenama uslova za inicijalnu registraciju u skladu sa tim podstavom.
- (11) Agencija za kreditni rejting krši član 36(1) tako što ne dostavlja informacije kao odgovor na odluku koja zahtijeva informacije prema Članu 36(3), ili tako što daje netačne ili obmanjujuće informacije kao odgovor na jednostavan zahtjev za informacijama ili odluku.
- (12) Agencija za kreditni rejting krši tačku (c) Člana 37(1) tako što ne pruža objašnjenje, ili tako što pruža netačno ili obmanjujuće objašnjenje, u vezi sa činjenicama ili dokumentima koji se odnose na predmet i svrhu inspekcije.

III. Prekršaji u vezi sa odredbama o objavljivanju informacija

- (1) Agencija za kreditni rejting krši član 6(2), u vezi sa tačkom 2 Sekcije B Priloga I, tako što ne objavljuje javno imena ocijenjenih jedinica ili povezanih trećih lica od kojih prima više od 5 % svojih godišnjih prihoda.
- (2) Agencija za kreditni rejting krši član 6(2), u vezi sa drugom dijelom trećeg stava tačke 4 Sekcije B Priloga I, tako što ne otkriva u završnom izvještaju o rejtingu pomoćnu uslugu pruženu ocijenjenoj jedinici ili bilo kojem povezanom trećem licu.
- (3) Agencija za kreditni rejting krši član 8(1) tako što ne objavljuje javno metodologije, modele ili ključne pretpostavke ocjenjivanja koje koristi u svojim aktivnostima kreditnog rejtinga, kako je opisano u tački 5 dijela I Sekcije E Priloga I.
- (4) Agencija za kreditni rejting krši tačku (a) Člana 8(6), kada su metodologije, modeli ili ključne pretpostavke ocjenjivanja promijenjeni, tako što ne objavljuje odmah, ili tako što objavljuje i ne koristi ista sredstva komunikacije koja su korišćena za distribuciju pogođenih kreditnih rejtinga, vjerovatni opseg pogođenih kreditnih rejtinga.
- (5) 4a. Agencija za kreditni rejting krši tačku (aa) Člana 8(6), kada namjerava koristiti nove metodologije rejtinga, tako što ne obavještava ESMA ili ne objavljuje odmah na svojoj web stranici rezultate konzultacije i te nove metodologije, zajedno sa detaljnim objašnjenjem i datumom primjene.
- (6) 4b. Agencija za kreditni rejting krši tačku (a) Člana 8(7) tako što ne obavještava pogođene ocijenjene jedinice o otkrivenim greškama u metodologijama ocjenjivanja ili njihovoj primjeni, ili ne objašnjava uticaj na kreditne rejtinge, uključujući potrebu za preispitivanjem izdatih kreditnih rejtinga.
- (7) 4c. Agencija za kreditni rejting krši tačku (b) Člana 8(7) tako što ne objavljuje na svojoj web stranici otkrivene greške u metodologijama rejtinga ili njihovoj primjeni kada te greške imaju uticaj na kreditne rejtinge agencije.
- (8) Agencija za kreditni rejting krši član 10(1) tako što ne objavljuje na nediskriminatorskoj osnovi ili na vrijeme odluku o prestanku kreditnog rejtinga, uključujući potpune razloge odluke.
- (9) Agencija za kreditni rejting krši član 10(2), u vezi sa tačkom 1 ili 2, prvim stavom tačke 4 ili tačkama 5 ili 6 dijela I Sekcije D Priloga I, ili dijelovima II ili III Sekcije D Priloga I, tako što ne pruža informacije kako je zahtijevano tim odredbama prilikom predstavljanja kreditnog rejtinga ili perspektive.

- (10) Agencija za kreditni rejting krši član 10(2), u vezi sa tačkom 3 dijela I Sekcije D Priloga I, tako što ne informiše ocijenjenu jedinicu tokom radnog vremena te jedinice i najmanje jedan radni dan prije objave kreditnog rejtinga ili perspektive rejtinga.
- (11) Agencija za kreditni rejting krši član 10(3) tako što ne osigurava da kategorije rejtinga koje se dodjeljuju ► M5 instrumentima sekuritizacije ◀ budu jasno diferencirane dodatnim simbolom koji ih razlikuje od kategorija rejtinga korišćenih za bilo koje druge subjekte, finansijske instrumente ili finansijske obaveze.
- (12) Agencija za kreditni rejting krši član 10(4) tako što ne objavljuje svoje politike ili procedure u vezi neprovociranih kreditnih rejtinga.
- (13) Agencija za kreditni rejting krši član 10(5) tako što ne pruža informacije kako je zahtijevano u tom stavu prilikom izdavanja neprovociranog kreditnog rejtinga ili ne identifikuje neprovocirani kreditni rejting kao takav.
- (14) Agencija za kreditni rejting krši član 11(1) tako što ne objavljuje u potpunosti ili odmah ne ažurira informacije u vezi sa pitanjima navedenim u dijelu I Sekcije E Priloga I.

PRILOG IV

Spisak koeficijenata povezanih sa otežavajućim i ublažavajućim faktorima za primjenu člana 52 ovih Pravila

Sljedeći koeficijenti primjenjuju se kumulativno na osnovne iznose iz člana 52 ovih Pravila na osnovu svakog od sljedećih otežavajućih i ublažavajućih faktora:

I. Koeficijenti prilagođavanja povezani sa otežavajućim faktorima

- (1) Ako je prekršaj počinjen više puta, za svaki put kada je ponovljen, primjenjuje se dodatni koeficijent 1,1.
- (2) Ako je prekršaj počinjen duže od šest mjeseci, primjenjuje se koeficijent 1,5.
- (3) Ako je prekršaj otkrio sistemske slabosti u organizaciji agencije za kreditni rejting, posebno u njenim procedurama, sistemima upravljanja ili internim kontrolama, primjenjuje se koeficijent 2,2.
- (4) Ako je prekršaj imao negativan uticaj na kvalitet rejtinga koje je agencija dodijelila, primjenjuje se koeficijent 1,5.
- (5) Ako je prekršaj počinjen namjerno, primjenjuje se koeficijent 2.
- (6) Ako od trenutka otkrivanja prekršaja nije preduzeta nikakva korektivna mjera, primjenjuje se koeficijent 1,7.
- (7) Ako viši menadžment agencije za kreditni rejting nije saradivao sa ESMA tokom provođenja istraga, primjenjuje se koeficijent 1,5.

II. Koeficijenti prilagođavanja povezani sa ublažavajućim faktorima

- (1) Ako se prekršaj odnosi na povredu navedenu u Sekciji II ili III Priloga III i počinjen je kraće od 10 radnih dana, primjenjuje se koeficijent 0,9.
- (2) Ako viši menadžment agencije za kreditni rejting može dokazati da je preduzeo sve potrebne mjere da spriječi prekršaj, primjenjuje se koeficijent 0,7.
- (3) Ako je agencija za kreditni rejting brzo, efikasno i potpuno obavijestila ESMA o prekršaju, primjenjuje se koeficijent 0,4.
- (4) Ako je agencija za kreditni rejting dobrovoljno preduzela mjere kako bi osigurala da sličan prekršaj ne može biti počinjen u budućnosti, primjenjuje se koeficijent 0,6.